

Proletari din toate țările, uniți-vă!

IN ACEST
NUMĂR:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Fanteziile alchimiștilor
întrecute de realitate

de G. G. Udubașa

Oboseala —
boală sau necesitate?

de dr. Leonid Petrescu

(pag. 6-7)

Fabrica de automobile

„Kommunar”

produce 180 de mașini

„Zaporojeț” pe zi

V. JUKOV:

Intîlnirile viitorului

In romînește de Ion Hobana

(pag. 10)

Douăzeci de ani de la o farsă tragică

„Eliberarea”
lui Mussolini

de Grigori Molounikov

(pag. 4)

ANUL XIX

38

(1966)

20 septembrie 1963

12 pagini, 1 leu

memento

intr-o
singură
zi

„Un raft lung de cincisprezece kilometri”. Iată o comparație plastică menită a ne ajuta să ne imaginăm cu câte volume se îmbogățește anual Biblioteca de stat „V. I. Lenin” din Moscova. Pentru cei care preferă comparațiile „pe verticală”: din aceste cărți s-ar putea înălța cam doi munți Everest.

Să vedem ce a primit numai într-o singură zi — o zi obișnuită 28 august — această bibliotecă uriașă, care numără 22 000 000 de volume. La 28 august, secția de completare a bibliotecii s-a îmbogățit cu peste 700 de lucrări sovietice și străine. Orice iubitor al cărții îi poate învidia pe lucrătorii bibliotecii, dat fiind că prin minile lor trec absolut toate publicațiile care apar în U.R.S.S. Există o lege care prevede că biblioteca „V. I. Lenin” trebuie să primească obligatoriu câte trei exemplare din literatura apărută în limba rusă, și câte două din literatura editată în limbile popoarelor U.R.S.S.

Dar să vedem cum ce cărți au trecut în această zi pragul celei mai mari bibliotecii sovietice. Printre lucrările de specialitate se numără „Tratamentul chirurgical al arsurilor termice” de V. Bratus, apărută în editura ucraineană Medghiz, „Telescopia electronică” de A. Șeeglov ș.a. Interesantă este povestea unui manuscris francez din secolul al XIII-lea apărut sub titlul: „Un monument necunoscut al artei tipăriturilor” în Editura Academiei de Științe a U.R.S.S. Cînd a ajuns în minile lucrătorilor laboratorului de conservare și restaurare a documentelor, manuscrisul se afla într-o stare deplorabilă. Dar specialiștii l-au readus la viață și, mai mult, au izbutit să citească textul. După părerea celor care au întocmit lucrarea, manuscrisul face parte din capodoperele artei tipăriturilor și are o mare valoare științifică, atît în ce privește conținutul cit și limba în care e scris.

Dintr-un scurt interviu cu O. A. Diakono-va, șefa sectorului de literatură străină, s-a putut afla că în momentul de față biblioteca „V. I. Lenin” face schimb de publicații cu aproape trei mii de biblioteci, universități, academii și alte instituții științifice din 82 de țări și că are un număr impresionant de cititori, fiecare cu alte preocupări. Iată de ce e necesar ca lucrătorii bibliotecii să urmărească tot felul de publicații străine, prospecte, cataloage, bibliografii. Zilnic, pornesc de aici comenzi de cărți în toate colțurile lumii.

Printre lucrările valoroase primite de peste hotare în ziua de 28 august figurează un dicționar italian invers, editat la Haga și alcătuit cu ajutorul celei mai moderne tehnici electronice. O adevărată comoară de rime pentru poeți. Numai cuvintele terminate în „ala” se cifrează la 722. Cele 65 de lucrări sosite din Franța pot satisface cele mai variate exigențe. Cităm: lucrarea capitală a lui P. Pollack — „Istoria universală a fotografiei” cu 600 de ilustrații, „Atlasul ciupercilor” în două volume, alcătuit de A. Romanes, colaborator al Muzeului de istorie naturală din Paris, „Antologia poeziei spaniole”, în care un loc de frunte îl ocupă creația poezilor-vic-time ale fascismului și cîntecele patrioților participanți la războiul civil din Spania...

Menționăm, de asemenea, lucrarea cuprinzînd în fașimă manuscrisele lui Blaise Pascal, interesantă pentru cercetătorii și prin faptul că reproduce ciornele marelui gânditor francez, în ordinea în care le-a păstrat el însuși. În felul acesta se poate urmări desfășurarea muncii de creație a lui Pascal.

g. b.

„ex-libris”

Și, pentru că a venit vorba de cărți, iată încă ceva în legătură cu ele. „Ex-libris” — binecunoscuta formulă folosită de bibliofili pentru a însemna volumele ce le aparțin are un trecut destul de vechi. Apărută la scurtă vreme după înveția tiparului, oamenii de talent, printre care și artiști celebri ca Albrecht Durer, Lucas Cranach sau Hans Holbein au contribuit la ilustrarea micilor etichete înfrumusețîndu-le și, uneori, transformîndu-le în adevărate opere de artă.

Acest interesant și, totodată practic obicei, are un trecut nu mai puțin vechi în Uniunea Sovietică. Nu de mult, cercetătorii de manuscrise și cărți vechi au descoperit la mînaștirea Solovețki o etichetă desenată de Dossifei și datînd din anii 1493—1494, primul „ex-libris” rus cunoscut. „Ex-librisuri” au fost descoperite și pe coperta „Apostolului”,

prima carte rusă tipărită de Ivan Feodorov pe vremea țarului Ivan cel Groznic, ca și pe cărțile colecționate de contemporanii lui Petru cel Mare. În afara blazoanelor, ele înfățișau monograme, inscripții, atestînd apartenența cărții, diferite desene. Și, nu-i lipsit de interes să arătăm aici că, începînd cu sfîrșitul secolului trecut, asemeni colegilor lor apuseni, numeroși pictori și gravori ruși, printre care Viktor Vasnețov, Mihail Vrubeľ, Boris Kustodiev, Vladimir Favorski ș.a. au executat „ex-librisuri” de o finețe și o artă cu adevărat remarcabile.

Referindu-ne la vremuri mai apropiate, trebuie să arătăm că în Uniunea Sovietică tradiția „ex-librisurilor” nu numai că nu a fost dată uitării, dar cunoaște astăzi o popularitate

din ce în ce mai largă. „Ex-librisuri” își comandă, după idei dintre cele mai originale, bibliofili sau artiștii, dar și oamenii de știință, studenții, funcționarii, muncitorii, ba chiar și colhoznicii.

Numai în R.S.S. Estonă, de pildă, există peste 200 de artiști care execută compoziții, de o concepție originală și de o artă incontestabilă. La fel în Ucraina, Gruzia și Armenia sau R.S.F.S.R. unde, firește, „ex-librisurile” sînt executate în stil specific național și prin cele mai felurite mijloace: xilografice, linogravură, gravură în lemn etc., etc.

În Uniunea Sovietică există, desigur, și colecționari de „ex-librisuri”. O recentă statistică a stabilit că numărul total atins de aceste mici capodopere ale artei grafice se ridică la 30 000, dintre care 8 000 datînd dinaintea revoluției. Anul trecut la Moscova, Leningrad, Riga, Tallin, Vologda, Tambov, Smolensk și Simferopol au fost organizate expoziții. Numai la cea din orașul de pe malurile Nevei au participat 153 de artiști din 28 de orașe cu 904 lucrări.

s. a.

cu

motocicleta

pe...

elbrus

Oricît de neverosimil ar părea, faptul s-a petrecut în realitate. Elbrusul, masiv de 4.400 metri înălțime, dificil de urcat chiar de „cășărători” de profesie, a fost escaladat recent, cu prilejul celei de a 40-a aniversări a alpinismului sovietic, de către o echipă selecționată dintre cei mai buni motocicliști din Republica Autonomă Kabardino-Balkară. Deși pe traseu au avut de înfruntat mari dificultăți, temerarii sportivi au reușit să lîruiască terenul accidentat, străbătut de crăpături înșelătoare, pante deosebit de abrupte și povîrnișuri acoperite de zăpadă profundă și să ducă cu bine la capăt misiunea incredintată.

Pină la baza Ledovaia, situată la 3.900 metri altitudine, urcușul s-a desfășurat în condiții oarecum acceptabile. Greul începea însă abia de aici. Pină la următoarea etapă, vestitul „Refugiul al celor unsprezece” (4.200 m), muntele s-a împotrivit cu îndrăzneală, întinzînd îndrăzneșilor asaltatori fel de fel de obstacole și capcane pe care aceștia, totuși, au reușit să le treacă cu bine.

De la „Refugiul celor unsprezece” mai rămîneau de urcat doar 200 de metri! O nimica toată, ar spune neinițiatii, siguri acum de victoria motocicliștilor. Un muntean ar clătina însă sceptic din cap, căci numai un astfel de om, obișnuit cu aspirinile înălțimilor, își poate făuri o imagine limpede despre ce înseamnă să străbați ultimii metri spre culmea muntelui. Într-adevăr, aceasta a fost nu numai cea mai dificilă, dar și cea mai periculoasă etapă a ascensiunii. Nu rareori motocicliștii au fost nevoiți să oprească și să „transborde” mașinile peste înșelătoarele crevase — uneori abisale —

care le brăzdau calea, nu rareori patinau minute întregi înapoi, revenind la locul de pornire.

Și totuși muntele a fost biruit! Eroii neobișnuitei epopei — Anatoli Guguiev, Hussein Zulihanov și Alexei Berberașvili, maeștri ai sportului ai U.R.S.S. — au dovedit cu acest prilej nu numai curaj și spirit de echipă, ci și excelența calitate a motocicletelor de fabricație sovietică. În același timp, ei au pus bazele unui nou sport, moto-alpinismul.

a. b.

sfîrșitul

calului-putere

La întrebarea „ce este o tonă?” veți răspunde, probabil, „1 000 de kilograme”. Și veți greși! Astăzi se cunosc nici mai mult nici mai puțin decît 18 tone diferite: engleză, spaniolă, scoțiană, braziliană etc. De același cusur suferă și alte unități de măsură, fapt care îngreunează calculele pe scară internațională. Trebuia găsită neapărat o soluție care să ducă la uniformizarea unităților și la crearea unui sistem internațional unic. Prin conlucrarea mai multor savanți din diferite țări s-a ajuns în momentul de față la crearea unui sistem internațional unic, aplicabil în majoritatea țărilor.

Amănunte despre noul sistem al unităților de măsură aflăm de la A. I. Ivlev, membru al Comitetului de stat pentru standarde, unități de măsură și aparate de măsurat. La baza sistemului internațional sînt doar șase unități de măsură: metrul, kilogramul, secunda, amperul, gradul Kelvin și lumina (folosită pentru măsurarea intensității luminoase). Cu ajutorul acestor unități pot fi măsurate cu precizie orice dimensiuni. Cu precizie, deoarece ele au fost stabilite pe baza celor mai noi descoperiri ale științei și tehnicii.

Existența etaloanelor convenționale e un lucru cunoscut. Se știe, de pildă, că etalonul metrului a fost considerat o verigă din platină și iridiu, menținută la temperatură și umiditate constante. Dar s-a observat că pină și aceste condiții, aproape ideale, nu exclud unele abateri. Noul sistem folosește un etalon mult mai exact, oferit de natură: lungimea undei de lumină. Așadar, metrul actual reprezintă 650 763,73 din lungimea undei de lumină. În felul acesta precizia metrului sporește de 100 de ori!

Sistemul internațional al unităților de măsură scoate din circulație o serie de unități. „Calul putere”, spre exemplu, cedează locul kilowatului. E corect, așadar, să se spună că motorul autoturismului „Moskvici” e de 26 kilowați, și nu de 35 cai putere.

Se înțelege, că adoptarea noului sistem cere timp. De pe acum însă popularizarea lui stă în centrul atenției organelor de specialitate. Noile unități de măsură au început să fie introduse în economia națională a U.R.S.S., iar în manualele școlare se fac rectificările cuvenite.

d. c.

un

gagarin

al

ghaneii

La Venci — arșel pierdut în pădurile din partea de apus a Ghanei, în apropierea Coastei de Fildeș — Gagarin a fost prezentat cu mîndrie de tatăl lui unui ziarist sovietic.

Ciudată informație, nu-i așa? Ea devine și mai bizară dacă adăugăm amănuntul că Gagarin nu a fost în stare să converseze pe rusește și în general a vorbit foarte puțin și nedeslușit cu ziaristul cărui i-a fost prezentat și că acesta, ca să-l sîrute pe obraji, a trebuit să se îndoaie de mijloc.

Să lămurim lucrurile. În cazul de față, Gagarin nu e un nume de familie, ci prenumele unui foarte tînăr ghanez, fiul inspectorului sanitar Cefilas Kliova Atipol. El s-a născut în aprilie 1961, imediat după ce cosmonautul nr. 1 al lumii efectuase primul său zbor circumterestru. Cefilas a aflat la radio de această

măreață realizare a genului omenesc și, în semn de prețuire, a dat pruncului său numele îndrăznețului explorator al spațiilor interplanetare. Ca să nu încapă nici o îndoaială asupra „nașului”, nu i-a spus Iuri, cum ar fi fost poate

mai firește, ci Gagarin, ceea ce — trebuie să admitem — este cum nu se poate mai explicit.

Iată așadar, că, în pădurile care de abia acum încep să fie străbătute de om din Ghana apuseană, crește un mic Gagarin, cu pielă neagră, părul creț și ochii strălucitori. Și cine știe dacă atunci cînd va ajunge și el la vîrsta bărbăției, pe căile nevăzute ale Cosmosului nu va naviga un Gagarin III!

m. v.

teatre,

teatre,

teatre...

Pe întinsul Uniunii Sovietice există:
— 364 de teatre de proză și operetă
— 34 de teatre de operă și balet.
— 106 teatre pentru copii (în care se includ și teatrele de păpuși și marionete).

Prin urmare, un total de peste cinci sute de temple în care sînt adorate muzeele dansului, cîntului, comediei etc. Slujirea acestor simpatice divinități este efectuată de o adevărată armată de „vestale” și „preoți”: numărul total al actorilor sovietici se ridică la 30 000.

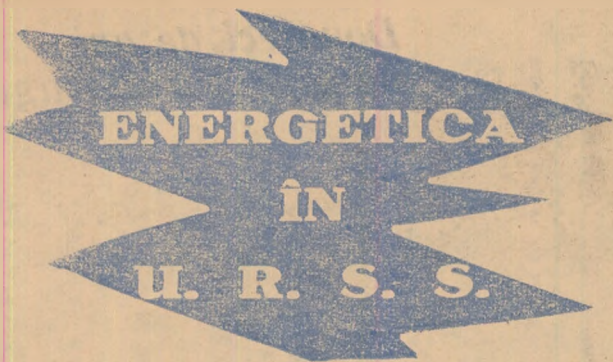
Este poate necesar să adăugăm că cifrele de mai sus se referă exclusiv la scenele profesioniste. Nu intră în această socoteală sutele de mii de formații — mari și mici — ale amatorilor, răspîndite în toate orașele și satele U.R.S.S.

Numai la Moscova sînt 23 de teatre profesioniste. La Leningrad sînt 13, la Tbilisi — 9, la Odessa — 7, și așa mai departe... Această repartiție nu înseamnă că spectatori din Novosibirsk, să spunem, nu au nimic de-a face cu Opera din Kiev. Conform unei bine înrădăcinată tradiții, colectivele artistice ale Uniunii Sovietice efectuează numeroase turnee, deplasîndu-se din orașul de reședință la sute și mii de kilometri depărtare.

Să nu uităm că această aduocă a teatrului „la domiciliu” mai este realizată pe o cale: televiziunea. Sutele de studouri existente în U.R.S.S. transmit în fiecare săptămînă numeroase emisiuni teatrale, extrem de apreciate de telespectatori.

Și încă un detaliu: spectacolele teatrelor profesioniste din Uniunea Sovietică au loc în nu mai puțin de 40 de limbi.

z. v.

În pragul unor noi realizări

- Cifrele astronomice ale energiei
- Hidrocentralele de pe Nipru și Gibraltarul
- Fratele mai mic al soarelui
- Oceanul înghețat nu va mai fi înghețat?
- Cărașii electricității
- Unicate ale tehnicii mondiale

În anul 1920, când scriitorul englez H. G. Wells, uimit de perspectivele de dezvoltare a economiei naționale a Uniunii Sovietice, l-a numit pe Lenin „Visătorul de la Kremlin”, Vladimir Ilici l-a invitat să vină peste douăzeci de ani și să vadă cum fantezia se va transforma în realitate.

Saltul uriaș pe care și l-au propus oamenii sovietici, ca de la prevederile planului GOELRO (care indica o producție de energie electrică de 8,8 miliarde kWh) să ajungă, în 1961, la 327 miliarde kWh constituie o certă mărturie că și obiectivele planului de 20 de ani, de a se produce în 1980 2700—3000 miliarde kWh vor fi îndeplinite cu succes.

În 1980, U.R.S.S. va produce de 1,5 ori mai multă electricitate decât în prezent în toate celelalte țări ale lumii luate la un loc. În felul acesta, electrificarea Uniunii Sovietice va fi în linii mari terminată.

În prima perioadă a programului de electrificare a U.R.S.S., accentul se va pune pe realizarea centralilor termoelectrice care se construiesc mai repede decât cele hidroelectrice. În 1980 U.R.S.S. va avea o putere instalată de peste 600 milioane kW, aproape de 10 ori mai mult decât avea în 1960, pe când S.U.A. va putea atinge, în condițiile cele mai favorabile de dezvoltare, doar 370 milioane kW.

În Siberia, odinioară țara exilurilor, a ținuturilor sălbatice și neprimitoare, s-a dezvoltat o puternică bază energetică. În afară de hidrocentralele Bratsk și Krasnoyarsk pe „fluviile electricității” Angara și Ienisei, în Siberia se va construi o cascădă compusă din încă șase hidrocentrale, a căror putere va depăși 4.000.000 kW. Mările siberiene vor ridica nivelul fluviilor barate, creînd posibilitatea îndreptării lor spre Marea Caspică.

Fiecare din giganticele noduri hidroenergetice siberiene va întrece cu mult puterea hidrocentralei de la Volgograd. (Amintim că aceasta are o putere de 2.415.000

kW și că spațiul ocupat de corpul ei principal este egal cu al grandioasei clădiri a Universității „Lomonosov” din Moscova). Tot în Siberia, în bazinul Kansk-Acinsk, se vor construi două grupuri de termocentrale supraputernice de mare economicitate.

În dezvoltarea producției electrice și a irigațiilor un rol complex îl vor avea și hidrocentralele din Asia Centrală. Astfel, cele de pe riul Vahș și de pe riul Narin se vor uni cu cele din Kazahstan, de pe riul Irțiș, formînd un sistem energetic cu largi perspective de viitor.

Din această sumară trecere în revistă a construcțiilor energetice nu trebuie să lipsească cele două hidrocentrale de pe Kama și Volga, care vor încheia cascada celor 13 hidrocentrale de pe aceste fluviu, creînd în acest fel posibilitatea de a îndrepta fluviile nordice Peciora și Vicegda spre Marea Caspică. Menționăm, de asemenea, construirea pe Nipru a celei de a șaptea hidrocentrale și crearea unui sistem de canale care să lege cele trei mări — Caspică, Baltică și Neagră. Mărfurile vor putea fi astfel transportate din Marea Baltică în Mediterană, prin evitarea Gibraltarului, reducîndu-se astfel drumul la jumătate.

Noi hidro și termocentrale vor lua naștere și în diferite alte regiuni ale Uniunii Sovietice: în regiunea centrală de cernoziom, la nord-est și sud de Moscova, în Ucraina, Letonia, Belorusia etc.

Centralele hidroelectrice și termoelectrice planificate vor fi înzestrate cu grupuri de mare putere de 100.000 — 1.000.000 kW; ele vor fi telecomandate (în special cele hidroelectrice) și utilizate cu dispozitive automate de oprire și de pornire, iar o serie de procese, în special la centralele termoelectrice, vor fi urmărite cu ajutorul televiziunii. Introducerea automatizării și folosirea mașinilor electronice de calculat permit reducerea continuă a numărului de oameni care lucrează în centralele electrice. Astfel, puternica centra-

lă hidroelectrică de la Volgograd este deservită, într-un singur schimb, doar de 14 oameni.

Programul P.C.U.S. de electrificare a țării prevede ca pe măsură ce se va ieftini producția de energie atomoelectrică să se desfășoare și construcția de centrale nucleare-electrice, în special în regiunile în care celelalte surse sînt insuficiente. Astfel, începînd cu instalația „Ogra”, denumită „fratele mai mic al soarelui”, în care se încearcă controlarea și dirijarea unei reacții termonucleare, și terminînd cu reactoarele nucleare, energia atomică își croiește drum în energia sovietică. După cum se știe, prima centrală atomoelectrică industrială din lume, de 5000 kW, a fost construită în 1954 în U.R.S.S. În prezent se definitivează construcția centralei de 420.000 kW de lângă Voronej și a celei de 600.000 kW din Siberia.

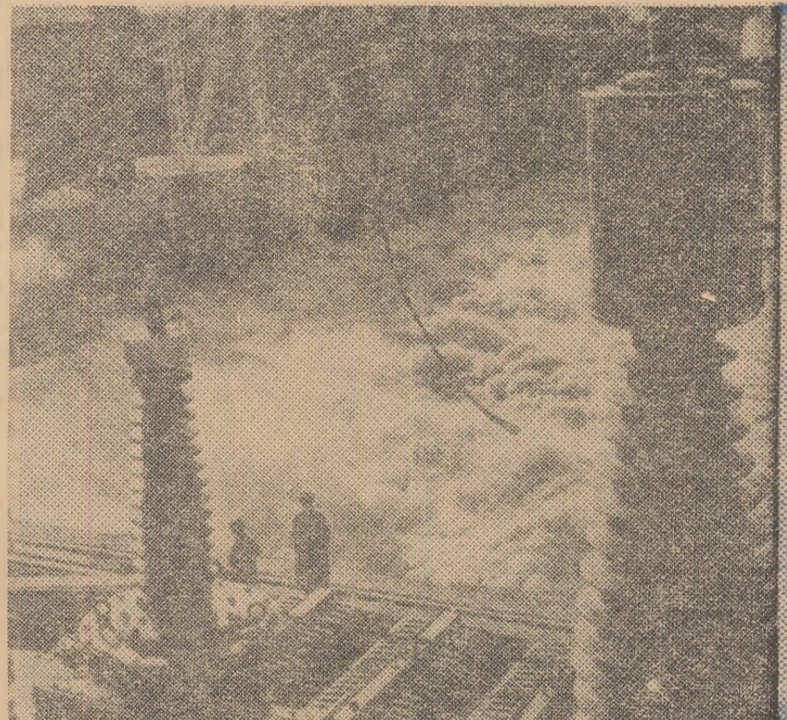
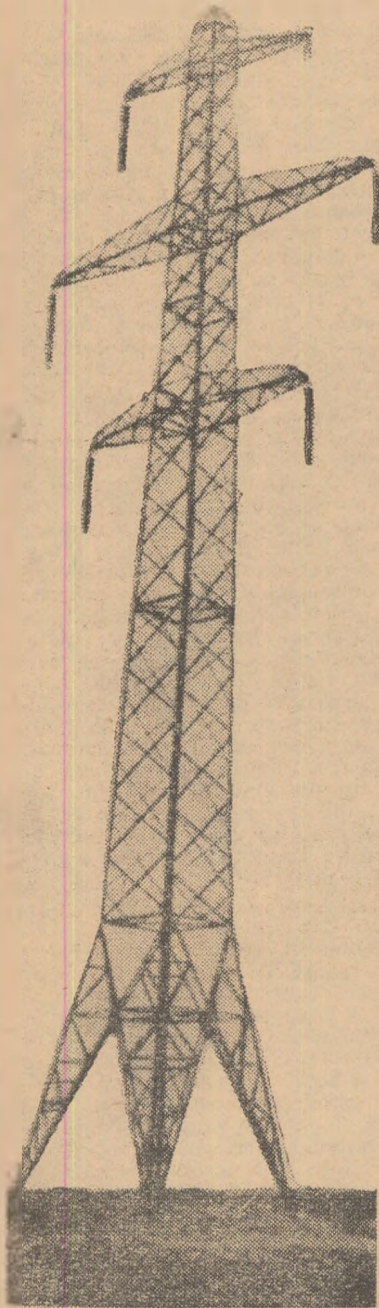
Se va intensifica folosirea energiei vîntului și a soarelui (în centralele eoliene și cele heliotermice), a energiei fluxului și refluxului (în centralele bazate pe mare), a energiei izvoarelor termale și a aburului vulcanic (în centralele geotermice).

folosință peste 7.000.000 km de linii electrice de diverse tensiuni și utilizări.

Magistralele sistemului energetic din U.R.S.S. sînt formate din linii de 330.000 volți și 500.000 volți. Ele permit transportarea energiei electrice de la un meridian la altul și de la o paralelă la alta. De asemenea, ele „susțin” virfurile de sarcină electrică, din Urali și Moscova, cu ajutorul energiei produse în Siberia. Aceasta pentru că soarele siberian este mai harnic și „se scoală” mai dimineață ca la Moscova, ceea ce face ca virfurile de sarcină să fie decalate în timp și, deci, se creează posibilitatea ca rezervele de energie ale îndepărtatei Siberii să fie „pompe” spre inima bătrînilor Urali și spre întreprinderile din Moscova.

Linile de 500.000 volți se realizează în curent alternativ. În 1962, în Uniunea Sovietică s-a început construirea unei linii electrice în curent continuu la 800.000 volți, care va lega hidrocentrala Volgograd de Donbass, constituînd prima linie de acest fel ce se realizează pe arena mondială.

Se preconizează construirea, în anii care vin, a liniilor de curent

Apel imblinzite furnizează milioane de kWh.

ORIZONT

Cît patru state europene

R. S. S. Ucraineană se numără printre primele republici unionale atît în privința teritoriului cît și a dezvoltării ei economice. Se află situată în partea europeană a Uniunii Sovietice ocupînd un teritoriu de 601.000 kilometri pătrați. Între granițele ei ar putea să încapă Germania occidentală, Anglia, Austria și Belgia luate la un loc. Populația republicii însumează 43.500.000 de locuitori.

În timpul celui de-al doilea război mondial Ucraina a fost transformată într-un vast cîmp de bătăie. Și cu toate că de atunci nu s-au scurs decât două decenii, R. S. S. Ucraineană și-a via-decat complet rînilor. Economia reconstruită a acestei bogate republici dobîndește azi succese cu răsunit internațional. Astfel, producția de metale precum și extracția de cărbune și minereu de fier, socotite pe cap de locuitor, depășesc în Ucraina producțiile similare realizate de Statele Unite ale Americii. R. S. S. Ucraineană a întrecut de asemenea Canada, Franța și Argentina în producția de cereale și se situează înaintea Statelor Unite ale Americii în producția de carne, lapte și produse din lapte raportate la sută de hectare de teren agricol.

Ucraina aduce un aport însemnat la dezvoltarea economiei sovietice în ansamblu, îndeosebi a industriei U.R.S.S. Ea realizează azi o producție globală egală cu cea ce s-a realizat în 1940 la scara întregii țări. Ucraina dobîndește cu fiecare an succese importante în îndeplinirea planului septenal al republicii. În ultimii patru ani sporul producției industriale a atins 45 la sută față de 38 la sută prevăzute de cifrele de control. În aceeași perioadă, pe cuprinsul ei au fost date în exploatare 600 de noi întreprinderi industriale.

Teritoriul republicii este împărțit în șapte regiuni economice. Fiecare din ele joacă un rol de seamă în dezvoltarea economiei Ucrainei și a

economiei sovietice în ansamblu. Pe pămîntul lor sînt amplasate întreprinderi de interes republican a căror producție este azi apreciată nu numai în țară ci și peste hotare.

Cine n-a auzit, de pildă, de uzinele metalurgice din Jdanov („Azovstal”), din Makeevka sau Kramatorsk? Sînt mîndria regiunii economice Doneț, care într-o serie de ramuri industriale a lăsat cu mult în urmă state industriale dezvoltate ca Anglia și Franța. Pe teritoriul aceleiași regiuni, în anii imediat următori, vor intra în funcțiune cîteva centrale electrice cu capacități mai mari decât a Dneprogheș-ului.

Regiunea Podolsk este cunoscută mai ales pentru industria sa alimentară și ușoară. E semnificativ faptul că cele 60 de fabrici de zahăr de pe cuprinsul ei, dintre care multe au fost date în exploatare în ultimii ani, realizează circa 22 la sută din producția unională și mai bine de o treime din producția republicană de zahăr tos. De importanță unională sînt și cele 37 de întreprinderi producătoare de spirt ale regiunii economice Podolsk.

Pe teritoriul regiunii Harkov sînt concentrate cele mai mari uzine constructoare de mașini ale Ucrainei: uzina electromecanică din Harkov, Uzina de turbine „Kirov”, Uzina de tractoare „Sergo Ordjonikidze”, uzina constructoare de vagoane din Kremenciuz. Subsola regiunii este bogat în țicci, gaz combustibil, minereu de fier, hîilă și cărbune brun, fosforiți, sare gemă, materie primă pentru industria cimentului etc.

R. S. S. Ucraineană nu este lipsită nici de industriile forestieră, a hîrtiei și de prelucrare a lemnului (regiunea Lvov), industria chimică (la Vinnița există o mare fabrică de superfosfați) și de prelucrare a metalelor, industria materialelor de construcție etc.

A. Vlad

Interesante și îndrăznețe sînt și proiectele energetice de largă perspectivă care prevăd tăierea Mării Caspice printr-un dig maritim de 450 km lungime, ce va lega golful Kizlear cu golful Mangișlak, și crearea unor puternice centrale hidroelectrice, care vor permite fertilizarea a cel puțin 100 milioane hectare de pămînt în jurul Caspice. Al doilea proiect îndrăzneț se ocupă de realizarea unui dig între Siberia și Alaska, prin strîmtoarea Bering, în lungime de 80 km. Acest dig uriaș ar împiedica apele reci ale Oceanului Înghețat de Nord să ude coastele Kamciatkăi, ale Mării Ohotsk și coastele Sahalinului, care în felul acesta ar primi curentul cald al mării Japoniei. În schimb, puternice centrale hidroelectrice și atomoelectrice ar pompa apa caldă din Oceanul Pacific în Oceanul Înghețat de Nord, creînd un curent de apă caldă ce ar imblinzi clima porturilor maritime din nord. Schimbarea climei ar permite punerea în valoare a bogatelor resurse minerale aflate în Siberia Orientală și Alaska.

Cîteva cuvinte și despre „cărăușii electricității” — liniile electrice care fac legătura dintre sursa producătoare și centrul de consum. Ele joacă rolul analog arterelor și venelor din organismul uman, pentru că prin ele „inima” (centrala electrică), pompează „sîngele”, sub formă de energie electrică, diferitelor ramuri industriale. Pînă în 1980 se vor da în

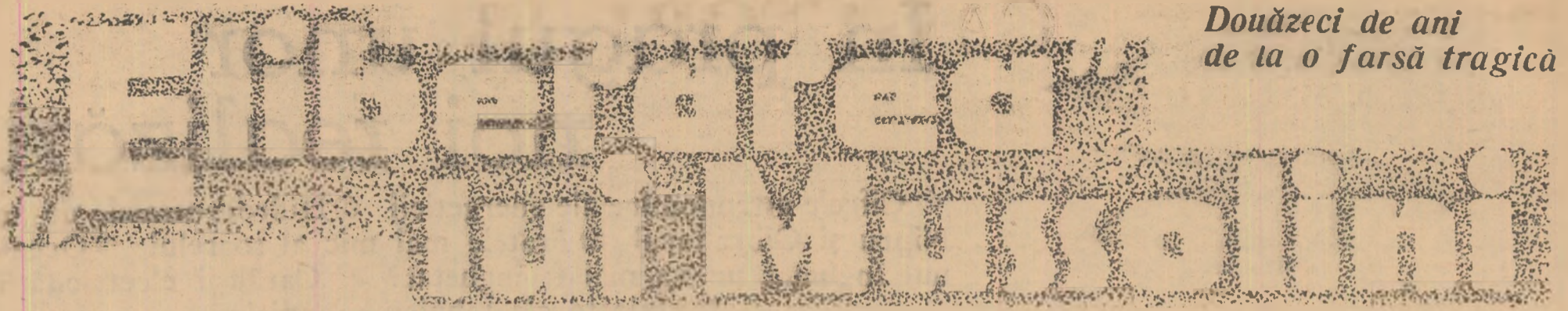
continuu de 1.200.000—1.600.000 volți și a liniilor de curent alternativ de 600.000—750.000 volți. Asemenea instalații nu sînt realizate nicăieri în lume și Uniunii Sovietice îi revine rolul de pionierat.

În septenal se va desăvîrși sistemul energetic al părții europene din U.R.S.S., care se va întinde pe 2000 km de la apus la răsărit și pe 1500 km de la sud la nord. Din cele 55 de sisteme energetice regionale, existente în prezent în U.R.S.S., 23 aparțin Siberiei. Înfăptuirea legăturii dintre sistemul energetic siberian și cel al părții europene a Uniunii Sovietice se va obține cu ajutorul a două grandioase magistrale, una de 1.200.000 volți curent continuu, cealaltă de 600.000 volți curent alternativ. Ambele magistrale, unice în tehnica mondială, vor avea o lungime de peste 2500 km. Un asemenea sistem energetic va fi exploatat rațional și comandat operativ cu ajutorul mașinilor de calculat de tip „Ekran”, ale căror avantaje — rapiditate în funcționare, lipsa programării, posibilitatea combinării cu dispozitive de telemăsură și reglare — asigură obținerea unor indici economici ridicați.

„Miliarde de kWh, milioane de volți, mii de kilometri de linii electrice. „Visătorul de la Kremlin” avea dreptate!

Ing. A. Carabulea

Institutul Politehnic — București

Anul acesta s-au împlinit două decenii de la o serie de importante evenimente politice din istoria Italiei: prăbușirea regimului fascist al lui Mussolini, armistițiul încheiat cu forțele aliate debarcate în peninsula spre sfârșitul celui de al doilea război mondial și, mai ales, declanșarea pe o scară largă a luptei de partizani împotriva ocupației naziste, care, în nordul țării, a dăinuit până în ultimele zile ale războiului.

În mod ciudat, însă din toată această suită de evenimente, o mare parte din presa reacționară occidentală — și în special vest-germană și italiană — și-a concentrat atenția asupra unui fapt de proporții extrem de reduse, care nu a influențat cu nimic cursul istoriei. Este vorba de așa zisa „eliberare” a dictatorului Mussolini din captivitatea în care era ținut de către guvernul italian, „eliberare” efectuată în septembrie 1943 de un grup de parașutiști germani, sub conducerea maiorului Otto Skorzeny. Presa neonazistă din R.F.G. și cea neofascistă din Italia folosește pe larg această „comemorare” pentru a ridica o dată mai mult în slăvi „vitejia” și „neînfricarea” trupelor SS și ale „milițiilor negre mussolinienne”.

Realitatea dovedește însă cu totul altceva: atât arestarea cât și „eliberarea” lui Mussolini nu au fost nici pe departe niște fapte de armă. Ele nu au constituit decît niște vulgare manevre de culise, menite să salveze ceea ce nu se mai putea salva din privilegiile cercurilor conducătoare ale reacțiunii italiene și din pozițiile strategice ale armatei hitleriste în această țară.

Rîndurile de mai jos sînt întocmite pe baza memoriilor publicate de cei care au participat nemijlocit la evenimente.

În parc așteaptă o ambulanță...

După-amiaza zilei de 25 iulie 1943. În parcul vilei Savoia (reședința regelui Italiei) așteaptă o ambulanță. La cîțiva metri mai în spate, o mașină luxuoasă: e limuzina personală a lui Mussolini. „Ducele” are audiență la rege. În noaptea precedentă, marele consiliu fascist l-a pus în minoritate. S-au dus zilele cînd fiecare ordin, fiecare hotărîre, fiecare cuvînt al lui Mussolini era aprobat în unanimitate. Italia a intrat în cel de al patrulea an de război. Un război pe care, atunci cînd l-a început, „ducele” credea că va fi o scurtă și rentabilă operație de poliție. Socolțiile lui s-au dovedit însă profund eronate. Blitzkrieg-ul de pe frontul sovietic a cșuat lamentabil. Profitînd de faptul că trupele germane sufereau grele lovituri din partea Armatei Sovietice, americanii și englezii au debarcat în Africa de Nord, în Sicilia și, în cele din urmă, chiar în peninsula italiană. Teritoriul țării e devastat de lupte și de bombardamentele aviatice. La 19 iulie a fost bombardată chiar Cetatea eternă — Roma. Mizeria și lipsurile sînt la paroxism. Masele populare urăsc războiul și suferă din greu de pe urma lui. Clasa muncitoare, condusă de Partidul Comunist aflat în a-dîncă ilegalitate, se ridică cu tot mai multă hotărîre împotriva fascismului și a complicilor săi de la palatul regal și din consiliile de administrație ale marilor monopoli.

Cercurile conducătoare, în frunte cu regele Victor Emanuel, sînt din ce în ce mai speriate. Aici nu e vorba numai de un război pierdut. Primejdia — înspăimîntătoare primejdie care se conturează — este ca întreaga orînduire capitalistă din Italia să se prăbușească. Iată de ce regele, o serie de căpetenii fasciste, precum și numeroși mareșali și generali se decid să ia inițiativa ieșirii din război a Italiei, a aruncării peste bord a lui Mussolini — devenit inutil și chiar periculos — și încheierii unui armistițiu cu anglo-americanii. Un calcul analog își vor face, exact un an mai tîrziu, participanții la complotul împotriva lui Hitler. Și unii și ceilalți speră că pe această cale vor izbui să salveze esențialul — orînduirea exploatoare, amenințată de falimentul aventurii războinice.

Iată de ce așteaptă ambulanța în parcul vilei Savoia. Mașina, vopsită în alb și cu obișnuita cruce roșie pe ea, este în realitate o dubă. În ea urmează să fie îmbarcat Mussolini, imediat după ce audiența la Victor Emanuel va lua sfîrșit.

„Vivere pericolosamente”

Căldura este înăbușitoare. Ștergîndu-și sudoarea care le curge pe obraji, căpitanii Vigneri și Aversa își amintesc de ordinul primit de la generalul Angelo Cerica, comandantul carabinieriilor:

— Din ordinul Majestății Sale, vă însărcinez să-l arestați astăzi pe Mussolini în parcul vilei Savoia...

Cei doi căpitani nu se simt tocmai la largul lor. E adevărat, li s-au pus la dispoziție cincizeci de carabinieri, înarmați cu pistoale mitralieră. Ei așteaptă după colț, lîngă peretele de nord al vilei, camuflați în spatele unui autocamion. Dar dacă Mussolini va opune rezistență? Dacă a prins și el de veste despre complot și a pus în alarmă garda sa personală? Dacă se va

lăsa o încăierare și vor interveni fascistii credincioși „ducelui”?

Cei doi căpitani își șterg sudoarea. E foarte cald. Sau poate li se pare din cauza emoției... Nu e glumă să arestezi pe omul care — conform celei mai răspîndite lozinci propagandistice a fascismului — „are totdeauna dreptate!” Vigneri și Aversa mai cunosc și o altă lozincă: „Vivere pericolosamente!” (Să trăim în primejdie!) Da, aceste cuvinte sînt ușor de scandat, dar mult mai greu de pus în practică. De două decenii, regele se împacă de minune cu Mussolini. Acesta l-a uns împărat al Abisinie. Victor Emanuel l-a îmbrățișat în public, exprimîndu-i „veșnica sa recunoștință”. Acum, regele a întors macazul și vrea să se descotorosească de „duce”. Dar ce vină au ei, căpitanii Vigneri și Aversa? Nu ar fi stupid să moară tocmai acum, cînd războiul pare pe sfîrșite?

Torino, 26 iulie 1943: bustul „ducelui” este tîrit pe străzi în risetele mulțimii

Insuflețiți de asemenea gînduri... eroice, cei doi ofițeri așteaptă. Iată-l pe colonelul Frignani. E îmbrăcat în civil. El îi previne pe Vigneri și Aversa că audiența lui Mussolini se mai prelungește. Căpitanii oftează: prin urmare, se prelungește și așteptarea. Apoi colonelul intră în vilă, de unde se întoarce peste zece minute. Pe chipul lui se citește limpede dezorientarea.

— Regele s-a răzgîndit, spune el celor doi ofițeri. Nu mai e de acord ca arestarea să aibă loc în curtea vilei.

Își freacă gînditor bărbia și adaugă:

— Noi, totuși, îl vom aresta!

Căpitanii protestează: a, nu, așa nu merge! După ce că toată povestea e teribil de riscantă, regele nu vrea nici măcar să-și ia răspunderea? Vigneri declară că fără ordin de la Victor Emanuel el nu face nici un pas. Aversa este de acord cu dînsul. Colonelul intră din nou în vilă. Trec minute interminabile. În cele din urmă, Frignani își face iar apariția: regele a revenit la sentimente mai bune și a hotărît din nou

arestarea. Numai să nu se mai răzgîndească o dată!

Frignani le comunică celor doi ofițeri că șoferul lui Mussolini a și fost arestat. Pentru a le mai ridica moralul, el aduce încă trei brigadierii și trei agenți, înarmați cu pistoale-mitralieră. Ambulanța este așezată în așa fel încît ușa din spate să se afle în dreptul scării pe care va cobori Mussolini din vilă. Lîngă ea se postează cei trei agenți, iar lîngă scări cei trei brigadierii... Clipele trec greu. Ce-or fi avînd atîta de vorbit regele și „ducele”?

Iată-l și pe acesta! Mussolini e în capul scării. Nu mai poartă celebra lui uniformă, ci un simplu costum civil bleu, iar în mîină ține o pălărie ponosită. E însoțit de secretarul său particular, Di Cesare.

Ca într-o operetă

A sosit momentul decisiv. Căpitanul Vigneri se îndreaptă spre Mussolini, îl salută militarmente și, luînd poziție de drept, îi spune:

— Duce, vă rugăm să ne însoțiți. Avem ordin să vă protejăm de eventualele violențe ale mulțimii.

Mussolini tresare. Mulțimea! Gloata pe care a disprețuit-o, a împins-o în ghearele mizeriei, a tîrit-o la măcel... Ani de zile s-a obișnuit ca mulțimea să tremure numai cînd îi aude numele. Acum, i-a venit lui rîndul să se teamă de ea!

Cu o voce nesigură, aproape rugătoare, el răspunde:

— Nu... nu e nevoie...

Vigneri remarcă (așa cum va descrie în memoriile sale) că „ducele” are aerul unui om sfîrșit, cu obraji de o culoare cadaverică. Pare chiar mai scund ca de obicei.

— Duce, spune el, am un ordin de executat!

— Atunci urmați-mă, îi răspunde Mussolini, și face un pas spre limuzina sa.

Dar Vigneri îi taie drumul și-i cere să se urce în ambulanță. „Ducele” acceptă imediat, fără să opună cea mai mică rezistență. Este ora 17,20.

În ambulanță se imbarcă, o dată cu el, cei doi căpitani, agenții și brigadierii. Mussolini protestează, dar fără nici o convingere. Mașina demarează și părăsește curtea

Nici Mussolini, nici secretarul lui nu mai insistă. Ei se instalează în camerele care le-au fost repartizate și care, în trecut fîie zis, sînt cit se poate de confortabile.

Iată, prin urmare, cum s-a desfășurat arestarea „ducelui”. Ca un act final dintr-o operetă. Toți protagoniștii tremurau de frică. Fiecare grup de frica celui-alt și amîndouă de frica poporului. Nu a fost înmînat nimănui nici un ordin scris. Dacă acțiunea ar fi dat greș, Vigneri și Aversa ar fi fost aduși în fața curții marțiale și judecați ca trădători. După toate probabilitățile, ei ar fi fost împușcați, ca și cei 50 de carabinieri. Iar regele l-ar fi felicitat pe iubitul său „duce” pentru felul fericit în care s-a încheiat această aventură.

Operetă... Care însă, chiar în zilele următoare, se va transforma în dramă. Ca de obicei, victimele se recrutează din rîndurile maselor populare. Acestea primesc arestarea lui Mussolini cu un entuziasm indescriptibil. Manifestațiile muncitorești se desfășoară cu o amploare crescîndă în toate orașele Italiei. „Trăiască libertatea! Trăiască pacea!” Acestea sînt lozincile înscrise pe toate pancartele. Dar surpriza este cu atît mai amară. Noul guvern, prezidat de mareșalul fascist Pietro Badoglio, nu se deosebește cu nimic de cel care l-a precedat. La 29 iulie, la Milano, nouă muncitori sînt uciși de gloanțele carabinieriilor și alți cîțiva zeci grav răniți. În alte orașe se petrec lucruri asemănătoare. Mussolini a fost înlăturat, dar cei care au dictat dictatorului sînt la posturile lor. Fascismul a încetat formal să mai existe, dar nici cei care au creat fascismul, nici cei pe care i-a creat fascismul nu au renunțat la frînele puterii.

— Războiul continuă! anunță Badoglio și regele Victor Emanuel îl aprobă.

De ce trebuie să continue măcelul? Are Italia vreo șansă de victorie? Nici una! Dar în culise se duc țîrguie. Țîrguieii cu americanii și englezii. Țîrguieii cu hitleriștii — „scumpii aliați” care ocupă încă jumătate din Italia. Țîrguieii între partidele politice burgheze, care se tem cumplit ca nu cumva puterea să fie preluată de popor și de detașamentul său de avangardă, clasa muncitoare.

Inamicii Italiei — americanii și englezii, care ar trebui să facă totul pentru a precipita încheierea armistițiului, se arată

vilei. Abia cîteva minute mai tîrziu își face apariția pe balcon regele.

Mussolini este condus la o cazarmă de carabinieri, unde colonelul Linfizzi Sante, care habar nu are de complot, privește cu ochi mîriți de uimire grupul care coboară din ambulanță. Căpitanul Vigneri îl anunță că „ducele” este oaspetele lor și-l roagă să-i pună la dispoziție salonul po-potei ofițerești. Colonelul se execută, bîlbîind:

— Ce cinste, duce... Ce cinste pentru noi! Secretarul lui Mussolini, Di Cesare, care pînă acum nu a deschis gura, se informează dacă „ducele” are dreptul să iasă din cazarmă. I se răspunde negativ. N-are voie nici măcar să dea un telefon? Nu, n-are voie. Di Cesare ia un aer ofensat și întrebă:

— Cum definiți dumneavoastră situația creată?

— Excelență, răspunde Vigneri, eu execut ordinele primite. Nu-mi revine sarcina să dau definiții.

plini de înțelegere față de manevrele lui Badoglio.

— Guvernul italian nu se poate mișca, comunică ambasadorul englez la Vatican, Osborne, deoarece este prins ca într-un clește între germani și amenințarea comunismului.

Vreme de o lună și jumătate, pînă la 8 septembrie, guvernul Badoglio nu pune capăt războiului, nu se desface din cîrdășia cu hitleriștii, nu înfăptuiește nici cel mai mic pas spre democratizarea țării. Cînd o va face în cele din urmă, sub presiunea evenimentelor, va fi — în multe privințe — prea tîrziu. Țîrguieții vor fi plătite cu lacrimi și sînge de către cei pe pielea cărora au fost făcute.

Dar, printre tragicele momente care au urmat armistițiului, se înscrie un nou act de operetă: „eliberarea” lui Mussolini.

Grigori Molounikov

(continuare în numărul viitor)

Au coborât toți trei dintr-un I.L.-18, pe aeroportul Băneasa. Viktor Dmitrievici Lemîș, un tânăr scund și zvelt a cărui înfățișare nu amintește cu nimic profesia sa de miner. Ekaterina Zosimovna Orlova, pensionară, fostă profesoară de limba și literatura rusă. A predat la aceeași școală timp de 29 de ani și e decorată cu ordinul „Lenin” și ordinul „Steagul roșu al muncii”, cu medalia „Pentru muncă eroică în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei” și cu insigna „Fruntaș în învățământ”. Și în sfârșit Dina Grigorievna Baliabina, o tinăra și simpatică juristă.

Sînt diferiți și ca vîrstă, și ca preocupări. Au sosit pe aeroportul Băneasa din trei colțuri ale Uniunii Sovietice: Viktor Lemîș e din Krivoi Rog, binecunoscut centru minier din Ucraina, Ekaterina Orlova — din orașul Velikii Ustiug, regiunea Vologda, situat în îndepărtatul nord, iar Dina Baliabina din Moscova.

Au făcut pentru prima oară cunoștință pe aeroportul Vnukovo din Moscova. Călătoria lor în România nu era o călătorie turistică obișnuită. Pentru toți trei, ea a început de fapt cu câteva luni în urmă cînd, independent unul de altul, fiecare dintre ei căuta să afle cît mai multe despre România pentru a putea răspunde la întrebările concursului organizat în acest an de revista „Narodnaia Rumînia”.

*

Știți cum se poate urca pînă în vîrfurile Cristianului Mare fără nici un efort? Dar cum se numește marea care a fost creată de mina omului între culmile Carpaților răsăriteni? Puteți numi trei dintre cele mai cunoscute stațiuni cu izvoare termale din România? Și acum, indicați numele pădurii din Delta Dunării, considerată monument al naturii. Și al celei mai noi și mai moderne stațiuni de pe litoralul românesc al Mării Negre...

Sînt numai cîteva din cele 25 de întrebări ale concursului „De pe culmile munților la Marea Neagră”, organizat anul acesta de revista „Narodnaia Rumînia” pentru numeroșii ei cititori din Uniunea Sovietică.

Și iată-i acum continuînd „in vivo” călătoria începută prin intermediul diferitelor materiale documentare despre România.

Pe Viktor Lemîș, cîștigătorul premiului I și aștepta

călătoria turistică de 15 zile iar pe tovarășele sale, cîștigătoarele premiilor II — o călătorie de cîte 10 zile.

— Cînd m-am hotărît să particip la concurs nici nu mă gîndeam că voi fi fericitul cîștigător al premiului I, mărturisește Viktor Lemîș. Firește, în sinea mea doream fierbinte acest lucru. Îmi ziceam însă: de ce tocmai eu? Sînt desigur atîția și atîția alți participanți care au răspuns tot atît de bine ca și mine.

Intr-adevăr, Viktor Lemîș, nu e decît unul dintre cei aproape 3.000 (mai exact 2890) de participanți din acest an la concursul organizat de revista „Narodnaia Rumînia”. Iar dintre ei, aproape 800 (mai exact 794) au indicat, ca și el, toate răspunsurile exacte.

Interesul viu al oamenilor sovietici față de viața și realizările poporului român, străbate ca un fir roșu printre răspunsurile fiecărui participant la concurs.

— Fiecare minut liber — l-am dăruit muncii pentru concurs — ne mărturisea într-o scrisoare Maria Mișurova din Kiev. Aceasta a fost pentru mine cea mai plăcută odihnă. Pur și simplu vreau să cunosc cît mai bine un popor ca al dumneavoastră care a reușit să devină un atît de bun gospodar al patriei sale socialiste.

Nu puțini dintre concurenții din anul acesta au mai participat și la concursurile din anii trecuți.

Konstantin Sergheevici Rozanov din orașul Zagorsk, regiunea Moscova, de pildă, a luat parte la toate cele șase concursuri ale revistei, care au avut loc începînd din anul 1958.

Răspunsurile la concurs au sosit din Moscova și Leningrad, din Arhanghelsk și Barnaul, din Celiabinsk și Tașkent, din Kiev și Temir-Tau, din sute și sute de localități risipite pe întinderile Uniunii Sovietice de la oameni cu cele mai felurite profesii și vîrste.

A participat și Ivan Petrovici Teriaev din Taganrog, care are 72 de ani, și Vova Singariov, un inimos pionier din Leningrad, în vîrstă de 11 ani, și Ivan Pavlovici Dimitriev din orașul Alai, din Republica Autonomă Ciuvașă, în pofida faptului că e tînut în pat de mai mulți ani de o boală grea.

Mulți concurenți au ținut să-și exprime sentimentele de prietenie față de țara noastră și de poporul român, nu numai prin participarea propriu-zisă la concurs, ci și prin

forma originală și atrăgătoare, în care au prezentat răspunsurile.

Aflândil Aslamazov din Tbilisi le-a trimis imprimate pe o zveltă și grațioasă vază de porțelan, V. F. Sucilov din Voronej le-a pus într-o cutie minunat lucrată de dînsul în traforaj. Zece de participanți au întocmit adevărate albume în care fiecare răspuns e ilustrat de fotografii sugestive sau desene executate artistic în tuș sau acuarelă. Viktor Teslenko, un tânăr din orașul Perm, n-a reușit să găsească răspunsurile la toate întrebările și nu a mai participat la concursul propriu-zis. A trimis însă o serie de caricaturi care înfățișează scene hazlii din munca de căutare a răspunsurilor exacte la concurs. Sutele de mii de cititori ai revistei „Narodnaia Rumînia” și, în primul rînd, mîile de participanți la concurs, au ris desigur cu poftă cînd au văzut aceste caricaturi în paginile revistei.

*

La orice concurs nu pot fi cîștigători toți participanții, altfel concursul n-ar mai fi concurs. Și totuși...

„Neîntînd seama de faptul că nu m-am numărat printre cîștigători, ne scrie Viktor Ivanovici Asriev din Erevan, participînd la concursurile organizate de revista dv., m-am ales cu un mare folos. Ele m-au ajutat să cunosc mai bine diferite aspecte din viața poporului român. Tematica deosebit de interesantă a celui de al șaselea concurs, mi-a înlesnit să cunosc mai bine natura atît de pitorească a Romîniei. Răspunzînd la întrebări, mi s-a părut că fac o călătorie prin Romînia, că văd culmile verzi ale Carpaților, stațiunile de odihnă de pe Valea Prahovei, neasemuita Deltă a Dunării sau alte atitea și atitea locuri frumoase din Romînia”.

S-ar părea deci că nu numai Viktor Lemîș, Ekaterina Orlova și Dina Baliabina au vizitat Romînia. Fiecare dintre mîile de participanți la concurs a făcut, asemeni lui Viktor Ivanovici Asriev din Erevan, o călătorie sui-generis plăcută și instructivă, prin Romînia. O călătorie care a permis fiecăruia să cunoască mai bine poporul nostru, viața și realizările lui, o călătorie care a contribuit astfel la cimentarea și mai trainică a indestructibilei prietenii care leagă poporul român de poporul sovietic.

Maria Savin

Impresii din vacanță

Două sute douăzeci de mii de școli sovietice și-au deschis la 1 septembrie porțile. Băieți și fete, în uniforme noi, cu gulerase apretate sau cu cravatele roșii fluturînd în adierea vîntului de toamnă, au pășit pragul școlilor, odihniți, arși de soare, căliți de briza mării sau de aerul ozonat al nesfîrșitelor păduri de conifere de pe continentul sovietic.

Cîte impresii nu s-au adunat în timpul vacanței! Toți vor să și le împărtășească deodată, pe nerăsuflăte... Impresiile copilăriei, ale adolescenței. Să le ascultăm deci pe cele ale unuia din elevii școlii Nr. 607 din Moscova. Iura, Kolea sau Volodea, n-are importanță cum îl cheamă. Importante sînt faptele pe care le povestește el.

„Cu ce să încep? S-o iau în ordine. Ați auzit probabil de lacul de acumulare Kleazma. E lângă Moscova, cam la 30 de kilometri. Ne-am dus odată în excursie pe malul lacului. Am întins corturile într-un cîmp de mesteceeni albi. Dimineața cînd ne-am sculat ne-am dat seama că în jurul nostru se întinde un cîmp părăsit, nelucrat. Am aflat că aparținea unei case de odihnă care renunțase la cultivarea lui.

— Băieți, a zis unul dintre noi. Ce-ar fi să cerem acest ogor pentru a face practică vara aici?

Zis și făcut. Tovarășul director s-a zbatut și a obținut ca suprafața de 34 de hectare de pădure — luncă și teren arabil — să fie cedată școlii, cu toate că școlile de la orașe nu au prevăzută în program practica agricolă pentru elevi.

Asta era acum trei ani. Azi avem o adevărată gospodărie: am construit cinci case din plăci aglomerate, ni s-au dat două tractoare, semănători, pluguri, avem autocamioane și turisme. Pînă la iarnă mai construim o casă, astfel că vara, fiecare clasă va putea să locuiască și să lucreze pe ogorul școlii.

De alfel, de cum a venit primăvara noi am și ieșit la cîmp. Pînă și cei mici dintr-a treia și a patra au ținut morțiș să ia parte la lucrările agricole. Să vedeți cum le ardeau puștaniilor ochii de dorința de a se urca și ei pe trac-

tor sau cel puțin în spațiile semănătorii. Au trebuit să se mulțumească cu munci mai ușoare, să culegă flori pentru ierbare, conuri de brad, uscături din pădure pentru a face rezerve de lemne la iarnă, să plivescă de bucurii florile de pe aleile cîntunului nostru agricol. Noi, cei mari, ne-am ocupat de muncile propriu-zise. Am semănat griu, orz, porumb, am sădit pomi fructiferi și legume. Se spune că mîinile unui om pot să povestească despre profesia pe care o are stăpînul lor. Treceți acum prin clasa noastră, a 9-a C și veți stabili cu ce se ocupă fiecare pe cîmpul nostru experimental. Tractoriștii și mecanicii au încă mîinile îmbibate cu ulei, mîinile grădinarilor sînt crăpate, ale celor din brigada de cîmp bătătorite. Avem și cîteva profesii care nu prea sînt iubite de colegii mei: cele de contabil, socotitor, magazioner. Rezolvăm problema trăgînd la sorți.

De rezultatele muncii noastre ne bucurăm cu toții. O parte din banii de pe recoltele obținute sînt folosiți pentru excursii în alte regiuni ale țării, pentru diferite acțiuni culturale-educative. O altă parte din recoltă este folosită de cantina școlii unde mulți dintre noi iau masa gratuit.

În vara asta, noi cei care acum sîntem într-a 9-a am avut o mare emoție. Gata-gata să nu mai mergem la fermă. Pentru clasele a 8-a din anul trecut de învățământ, a fost scoasă din

program practica de vară. Ce să facem? Ogorul claselor noastre să rămînă nelucrat? Să fie cedat altor clase? Consiliul pedagogic a convocat adunarea părinților.

— Numai dv. puteți hotărî dacă copiii vor putea sau nu să meargă în această vară să facă practica agricolă, — li s-a spus părinților.

Părinții noștri știau ce înseamnă pentru noi munca în cîntunul agricol de pe malul Kleazmei. Mama Lenei R. a fost împotriva. Ceilalți 70 de părinți au hotărît însă, în unanimitate, ca noi să mergem să muncim în mijlocul naturii.

— Copiii — a declarat atunci unul dintre părinți, — trebuie să fie educați nu numai de profesori și de părinți, ci și de natură. Ea le predă un obiect foarte important: simțul frumosului și al armoniei.

A doua zi de dimineață, la răsăritul soarelui, ne aflam pe malul Kleazmei. Lena R. a mers și ea cu noi. Să vedeți ce dulceață de zmeură a făcut! De la mama ei a învățat.

Acum ne-am întors în oraș să continuăm învățătura. Sîmbăta și duminica ne vom duce pe malul Kleazmei ca să recoltăm cartofii, sfecla de zahăr, merele.

Munca pe ogorul școlii noastre este, ca să spun așa, o inițiativă proprie. În programa analitică școlile de la orașe nu au prevăzută practica agricolă. Noi facem practică de producție în uzină. Elevii școlii noastre au

fost repartizați pe lingă uzinele constructoare de mașini electrice „Boreț”. Anul acesta începem și noi practica la uzină. Am aflat că s-o facem în laboratorul uzinei, acolo unde a făcut și clasa XI-a A. Cînd colectivul laboratorului a fost distins cu titlul de brigadă comunistă, gloria lui s-a răsfrînt nițeluș și asupra celor dintr-a XI-a. Le-a fost acordat titlul de „Rezervă a brigăzii de muncă comunistă”. Un titlu frumos pe care ne vom strădui să-l cîștigăm și noi.

Tovarășul director este foarte mulțumit de această clasă. Nu-i întîmplător, de pildă, că Larisa Șințina, care în timpul practicii la „Boreț” a dat dovadă de multă pricepere și stăruință în efectuarea analizelor chimice, a reușit cu brio la Institutul de chimie. Ca exemple ne erau dați și Vera Dajina și Volodia Kazakov, care la examenul de la „Bazele producției” au fost cu căldură felicități de membrii comisiei de examinare, alcătuită din ingineri și tehnicieni de la uzină. Și Vera și Volodia au reușit cu „excelent” la examenele de la Institutul de mecanică. Alți absolvenți din clasa XI-a au rămas să lucreze la uzină și au fost imediat angajați ca muncitori calificați. Dar m-am luat cu vorba. A sunat clopotul și trebuie să merg la prima lecție din anul acesta de învățământ”.

N. Dumitru

Eleva și puți

Din cele mai vechi timpuri omul a manifestat dorința de a cunoaște natura înconjurătoare, obiectele cu care vine în contact, fenomenele naturale care la început îi inspirau teamă. Primele obiecte folosite de om ca unelte pentru a-și ușura munca au fost bucăți de piatră. De aici începe lunga istorie a cunoașterii naturii neînsuflețite a regnului mineral.

OMUL CREEAZĂ

În decursul secolelor, datorită eforturilor a mil de oameni, s-a dezvoltat geologia, ramură a științei care se ocupă cu studiul structurii și compoziției scoarței terestre, cu studiul mineralelor și rocilor. În prezent numărul mineralelor cunoscute în natură se ridică la peste 3000, dintre care însă numai câteva sute se întâlnesc mai frecvent și sînt astfel mai bine cunoscute. Multe din ele și-au găsit întrebuințarea în diferite ramuri ale industriei sau în agricultură. Unele au atras în mod deosebit atenția oamenilor de știință, chimiști și mineralogi, datorită fie proprietăților deosebite, fie aspectului lor plăcut. Să amintim numai câteva: diamantul, cuarțul, fluorina, rubinul, safirul, micelul etc.

Dacă alchimistii evului mediu au căutat decenii de-a rîndul să prefacă mercurul în aur, să scoală din pămînt miraculoasa „piatră filozofală”, în prezent obținerea diferitelor minerale pe cale artificială este un fapt împlinit. Cu peste două decenii în urmă marele savant sovietic A. E. Fersman scria: „...alchimistii ar trebui să admită că fanteziile lor s-au realizat, ba chiar au fost întrecute de geniul uman”.

Într-adevăr spiritul creator al omului a ajuns să egaleze natura, uneori s-o și întrecă, perfecționînd-o.

În decursul timpului multe combinații chimice naturale stabilite — minerale — au fost obținute pe cale sintetică, unele mai ușor, altele mai greu. Oamenii de știință au studiat mai îndeaproape natura, căutînd apoi s-o copieze, să repro-

ducă în laborator condițiile în care are loc creșterea mineralelor. Să vedem câteva exemple.

Cristale ce cîntăresc... un kilogram

Unul din mineralele foarte răspîndite în natură este cuarțul. El apare în forme și culori variate. În vitrina unei colecții de mineralogie ne va surprinde marea varietate a culorilor acestui mineral obișnuit. Culorile sînt date de adaosurile de diferite elemente care joacă rol de „coloranți”. Astfel cobaltul oferă cuarțului o nuanță bleu; prezența fierului îl colorează în cenușiu-brun; cromul și nichelul în verde de iarbă. Ametistul este o varietate violetă de cuarț; culoarea sa se datorește prezenței sărurilor de mangan.

Dacă varietățile colorate au valoare mai puțin științifică, iar ametistul e folosit ca piatră prețioasă, în tehnică se folosesc multe varietăți transparente de cuarț numite „cristal de stîncă”. Schemele generatoarelor de înaltă frecvență se bazează pe utilizarea lamelor de cuarț transparente. Deși acest mineral se cunoaște de foarte mult timp, proprietățile sale piezoelectrice au fost descoperite relativ tîrziu. Asistăm, în acest fel, la o nouă descoperire a mineralelor, la evidențierea unor proprietăți foarte utile ale acestora. Piezoelectricitatea este capacitatea de a transforma energia mecanică în energie electrică și invers, piezocristalele constituie și o sursă pentru producerea ultrasunetelor, ale căror aplicații sînt multiple. Ele mai reprezintă filtre ideale pentru purificarea aerului din orașe de fumul industrial. Totodată, sînt folosite la construirea aspiratoarelor, a

instalațiilor de radio puternice și sigure, a mașinilor de calcul perfecte etc. Nu de mult s-a instalat în mod experimental, la un avion cu reacție, un dispozitiv cu discuri de cuarț care lucrează pe baza zgomotului produs de avion, producînd electricitate. Utilizarea cuarțului își mai poate găsi locul în multe domenii.

În majoritatea cazurilor se folosesc cristale de cuarț artificiale. De ce? — ar fi o întrebare legitimă din partea oricui. Iată răspunsul: „cristalul de stîncă” se găsește în cantități reduse, mai rar decît celelalte varietăți, iar rezervele existente au și fost epuizate.

Cristalele sintetice de cuarț se obțin în autoclave din soluții apoase de silice la temperatură ridicată (300—400°C) și la presiuni ridicate (350—1200 atmosfere), adică pe aceeași cale ca în procesele naturale. Un cristal de cuarț de 1 kg a atins această greutate după 78 zile la temperatura de 349°C și la presiunea de 350 kg/cm². În condiții naturale viteza de creștere este mult mai mică. În plus, cristalele artificiale au o puritate mai avansată decît cele naturale.

„Obiective, lentile și prisme care „văd” și noaptea, prin ceață și fum. Cu cîteva decenii în urmă era ceva de neînchipuit. În momentul de față ele reprezintă o realitate. Această proprietate se explică prin faptul că unele cristale, de exemplu cele de fluorină, lasă să treacă razele infraroșii ale spectrului. Fluorina întrebuințată la aparatele optice mai are și alte avantaje: elimină aberațiile cromatice și de sfericitate, lucru aproape imposibil la lentilele din sticlă obișnuită.

În natură, cristale mari de fluorină se găsesc rar și în cantități reduse. Necesitățile industriei au fost acoperite în ultimul timp mai ales pe seama fluorinilor sintetice care se obțin prin încălzirea prafului de fluorină pînă la 400°C, după care se răcește rapid în apă rece. Se obține astfel sepa-

rarea ei de impuritățile naturale dimensiunile de 0,5 mm, se tratează pentru obținerea fluorinei optice și se recristalizează ei.

De ce sînt prețioase „pietrele prețioase”

Una dintre cele mai căutate și mai scumpe „pietre prețioase” este diamantul, „regele pietrelor”, pentru că este mai frumos și cel mai dur dintre toate. În lume există rezerve mari de zăcăminturi de diamant (Kimberley — Africa de Sud etc.) și cele din urmă, secătute. S-a căutat și în lumea capitalistă, de cînd a început să se facă diamante, s-au obținut numai diamante foarte mici.

Proprietățile deosebite ale diamantului i-au conferit valoarea mare și au făcut ca el să fie căutat de mult timp. Primele încercări datează de la începutul secolului al XVIII-lea, de cînd a început să se facă diamant în Rusia (V. N. Karazin); i-au urmat încercările și căutările, rămase — totuși — fără rezultat. Ceea ce, în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea, chimistul francez Moisson obținuse drept diamant, era de fapt un cuarț, deși zgîria rubinul. Cercetările au dovedit că pentru obținerea de diamant este necesar un element esențial al cercetărilor anterioare, îl reprezintă foarte bine au apărut publicate în Suedia, Africa de Sud și U.R.S.S. (Svea, Svedin și Svedin), o țară fără tradiție în exploatarea și dobîndind rezultate remarcabile pe cale sintetică. În U.R.S.S. industria de diamante artificiale a început să se dezvolte în diferite ramuri industriale.

OBOSEALA — BOALA SĂRĂCĂCII

Una din metodele pentru măsurarea rezistenței la oboseală

Intrebarea pusă în titlu sugerează intenția unui răspuns paradoxal. De fapt, în jurul problemei dacă oboseala trebuie considerată sau nu ca o boală, s-au dus îndelungate discuții. La prima vedere, oricine va afirma că, dacă nu este vorba de o maladie adevărată, totuși oboseala reprezintă o stare neplăcută, pe care ar fi preferabil să nu o cunoaștem. Dar este într-adevăr oboseala întotdeauna o stare neplăcută? Nu, ea poate fi agreabilă cu condiția să existe satisfacția unei munci bine efectuate, unei realizări care te mulțumește. Există, firește, și reversul medaliei: oboseala apăsătoare de după o strădanie care s-a dovedit a fi inutilă sau aducătoare de rezultate mediocre.

Cu aceasta nu am răspuns încă la întrebarea din titlu. Pentru a găsi rezolvarea științifică, este necesar să precizăm mai înțelesurile. Ce este, de fapt, oboseala? Fără a recurge la definiții stricte, vorbim despre oboseală atunci cînd capacitatea de muncă a organismului se reduce foarte mult, cu condiția însă ca această stare să fie temporară. Oboseala constituie, de fapt, rezultatul fiziologic al muncii. După odihnă, care este mai îndelungată sau mai scurtă, în funcție de gradul de oboseală, omul poate să-și reia activitatea cu randamentul său obișnuit.

Oacă pe lângă definiția obosealii putem trece mai repede, este în schimb interesant să ne oprim mai îndelung asupra cauzelor acestei stări, asupra mecanismului ei de instalare. În legătură cu aceste probleme, o serie de cercetări deosebit de interesante au fost efectuate în U.R.S.S., începînd încă de prin 1922 (Levițki, apoi Ghinețki, iar mai recent Bikov, Lazarev, Kravkov, Kekceev etc.).

Mai întîi, s-a crezut că oboseala apare datorită consumării glicogenului. Se știe că, în cursul efortului fizic, hrana mușchilor este alcătuită de glucoza din sînge, care suferă o seamă de modificări complicate. În cîteva cuvinte, se poate spune că alimentele sînt transformate, printr-o serie de procese biochimice, în energie. Cei mai mulți cercetători și-au îndreptat atenția asupra mușchilor. De fapt, la început părea chiar de neconceput să studiezi oboseala pe alt organ, cînd se știe că ea este legată în primul rînd de activitatea musculară. Mușchiul oboseal este scos din corpul animalului de experiență și examinat din toate punctele de vedere. Pe această bază, s-a ajuns de pildă la teoria că epuizarea rezervelor de zahăruri din sînge sau din organism este cauza fenomenului de oboseală. Ulterior, s-a dovedit totuși că oboseala apare chiar atunci cînd aceste rezerve sînt încă suficiente!

Unii au crezut că oboseala s-ar datora cantității insuficiente de oxigen din mușchi. Dar în realitate, la un om sănătos, aprovizionarea cu oxigen în timpul muncii se efectuează în bune condițiuni.

Alții au susținut că de fapt cauza obosealii este acumularea în organele active și în sînge a unor substanțe toxice. Este un fapt bine cunoscut că, datorită transformărilor biochimice despre care am vorbit mai înainte, iau naștere o serie de produse dintre care cel mai cunoscut e acidul lactic, care se elimină lent din organism. Ipoteza că acest acid lactic ar provoca oboseala nu a putut fi totuși pe deplin confirmată, întrucît s-au înregistrat multe cazuri de oboseală, cînd în sînge nivelul acidului lactic era normal.

Așadar, cu toate că zaharurile au un rol imens în efortul fizic (de aceea, de pildă, li se recomandă sportivilor în perioada de efort maxim o alimentație care să cuprindă predominant dulciuri!) și deși substanțele toxice de tipul acidului lactic au o

influență neimportantă în procesul de oboseală, factorii nu pot fi considerați ca fiind cei mai importanți. Într-adevăr, oboseala este o stare fiziologică care apare în urma unei activități fizice sau intelectuale. Într-adevăr, oboseala este o stare fiziologică care apare în urma unei activități fizice sau intelectuale. Într-adevăr, oboseala este o stare fiziologică care apare în urma unei activități fizice sau intelectuale.

Dacă pe lângă definiția obosealii putem trece mai repede, este în schimb interesant să ne oprim mai îndelung asupra cauzelor acestei stări, asupra mecanismului ei de instalare. În legătură cu aceste probleme, o serie de cercetări deosebit de interesante au fost efectuate în U.R.S.S., începînd încă de prin 1922 (Levițki, apoi Ghinețki, iar mai recent Bikov, Lazarev, Kravkov, Kekceev etc.).

Mai întîi, s-a crezut că oboseala apare datorită consumării glicogenului. Se știe că, în cursul efortului fizic, hrana mușchilor este alcătuită de glucoza din sînge, care suferă o seamă de modificări complicate. În cîteva cuvinte, se poate spune că alimentele sînt transformate, printr-o serie de procese biochimice, în energie. Cei mai mulți cercetători și-au îndreptat atenția asupra mușchilor. De fapt, la început părea chiar de neconceput să studiezi oboseala pe alt organ, cînd se știe că ea este legată în primul rînd de activitatea musculară. Mușchiul oboseal este scos din corpul animalului de experiență și examinat din toate punctele de vedere. Pe această bază, s-a ajuns de pildă la teoria că epuizarea rezervelor de zahăruri din sînge sau din organism este cauza fenomenului de oboseală. Ulterior, s-a dovedit totuși că oboseala apare chiar atunci cînd aceste rezerve sînt încă suficiente!

Unii au crezut că oboseala s-ar datora cantității insuficiente de oxigen din mușchi. Dar în realitate, la un om sănătos, aprovizionarea cu oxigen în timpul muncii se efectuează în bune condițiuni.

Alții au susținut că de fapt cauza obosealii este acumularea în organele active și în sînge a unor substanțe toxice. Este un fapt bine cunoscut că, datorită transformărilor biochimice despre care am vorbit mai înainte, iau naștere o serie de produse dintre care cel mai cunoscut e acidul lactic, care se elimină lent din organism. Ipoteza că acest acid lactic ar provoca oboseala nu a putut fi totuși pe deplin confirmată, întrucît s-au înregistrat multe cazuri de oboseală, cînd în sînge nivelul acidului lactic era normal.

MINERALE

la Diamantele artificiale se folosesc cu succes la tăierea materialelor foarte dure. Cuțitele pentru strunguri cu lame de diamant au o viață foarte lungă și asigură o strunjire mai bună a pieselor, ridicând și productivitatea muncii. La forarea sondelor adânci sapele prevăzute cu diamante artificiale, fiind dure, străbat orice tip de rocă.

Producerea în cantitate mare, practic nelimitată, a diamantelor va duce la pierderea rapidă a valorii vechilor pietre prețioase. Ele își vor păstra doar însemnătatea artistică și istorică. Strălucirea celui mai mare diamant din lume, Cullinan, descoperit în 1905 în Africa de Sud și având o greutate de 605 g, va rămâne doar o pagină interesantă din istoria exploatarea diamantelor.

În ultimul timp semiconductorii se folosesc larg în industrie, în special în radiotehnică. Siliciul și germaniul reprezintă elementele esențiale pentru fabricarea lor. Obținerea acestor elemente pe cale artificială este însă anevoioasă; purificarea lor — de asemenea. S-a constatat că și diamantele au proprietăți de semiconductor. Obținându-se mai ușor purificarea lor, diamantele își vor lua locul în seria materialelor cu asemenea proprietăți, mai cu seamă că tranzistorii din diamant, în mediu apos, acționează pînă la temperaturi de 1100°, ceea ce depășește posibilitățile celorlalte materiale.

Oricine a văzut un rubin și un safir. Poate mai puțini au aflat că aceste pietre prețioase sînt varietăți ale oxidului de aluminiu, care în stare pură este transparent și se numește corindon. Rubinul își datorează culoarea oxidului de crom, safirul — combinațiilor de fier și titan. În U.R.S.S., s-a pus la punct producerea artificială a rubinelor. Datorită rezistenței lor ridicate la uzură, ele se folosesc la construcția ceasurilor. De multe ori prețul unui ceas se evaluează și după numărul pie-

țrelor minuscule de rubin, care asigură precizia delicatului mecanism. Considerat de multe popoare, în trecut, ca piatră „sîntă”, azi rubinul este utilizat la construirea generatoarelor cuantice necesare menținerii legăturilor cu navele cosmice, cu lumile îndepărtate.

Istoria obținerii rubinului artificial începe prin 1840, cînd francezul Godin a obținut cristale mărunte și mate de rubin. Rubine mari și transparente au fost obținute în 1891 tot de un francez, Verneuil, a cărui metodă a fost perfecționată de S. K. Popov. Instalația specială SP-4 produce în serie rubine și safire artificiale. În mod analog se produc și alte pietre prețioase: alexandrite, smaralde, cu aceeași valoare ca a celor naturale.

Grañații reprezintă o grupă de minerale folosite ca pietre semiprețioase. Unele varietăți au proprietăți feromagnetice și se folosesc la mașinile rapide de calcul, capabile să execute 100 000 de operații pe secundă. Mașini de acest gen sînt folosite și la calcularea traiectoriilor rachetelor cosmice și la dirijarea lor în timpul zborului. Pe cale artificială, grañații se obțin în medii cu presiuni de circa 15 000 kg/cm² și la temperaturi de 600—900° C.

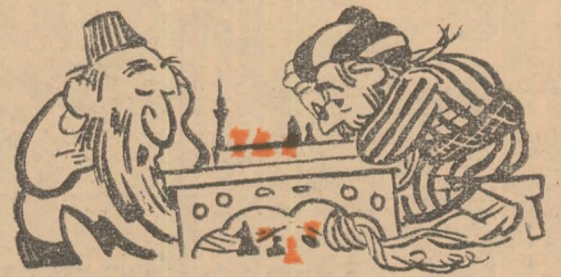
Mineralogia experimentală are în față un cîmp vast de activitate. În momentul de față se lucrează la descoperirea unor noi proprietăți ale mineralelor cunoscute, la crearea în laborator a mineralelor considerate acum ca fiind produse exclusiv naturale și — de ce nu? — la obținerea unor substanțe cu proprietăți ce pot părea azi miraculoase și care sînt alfit de necesare instalațiilor pentru cercetarea interiorului pămîntului și fundului oceanelor și spațiului cosmic.

G. G. Udubașa

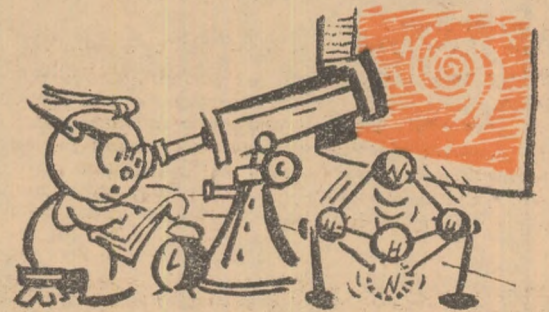
Institutul de geologie și geografie al Academiei R.P.R.

1 urmat de 21 de zerouri: numărul atomilor de oxigen și azot care pătrund în organismul omului la fiecare inspirație

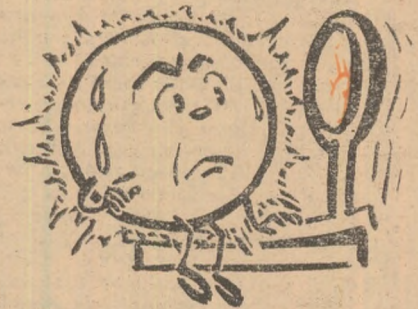
1 urmat de 140 de zerouri: numărul total al variantelor într-o partidă de șah

1 urmat de 25 de zerouri: de atîtea ori se mișcă mai lent o galaxie în spirala decât o moleculă de amoniac

2 urmat de 6 zerouri: numărul speciilor de animale care populează oceanele globului

4 urmat de 12 zerouri: numărul de grame pe care le pierde Soarele într-o secundă, irradiind energie în spațiu

U NECESITATE?

activității, totuși, luați separat, acești zece adevărate ale oboselii.

făcut-o unii cercetători a fost că nu întregului organism și mai ales de os în coordonarea activității corpului și în timpul activității, pornesc vîlvilor — o serie de semnale din parchilor, a articulațiilor și a organelor te semnalizării, scoarța creierului ritelor organe. Dacă intensitatea rea mare, sau dacă ele durează prea e lucra în mod satisfăcător. Capacita urmare, întregul organism începe t.

analizat vreodată atunci cînd crați și gîndit la „simptomele” principale stări? Să ni le rememorăm: senzații și dureri de cap, de cele mai multe ori provenite de la organele care au (și), semne care se datoresc în multe ctic, celelalte — somnul, durerea de temului nervos. Somnul este de alt- e alarmă pe care-l trage organismul vînte simple, vrea să spună: „scoarța ult și are nevoie de o perioadă de re-

cu grijă datele furnizate de cerce- gilor, în industria socialistă se fac în tății pauze la intervalele necesare acii). Gimnastica în producție are de t pentru repausul unor anumite por- nizarea și automatizarea proceselor mă ușurare a muncii umane. Nu me despre „cadențele drăcești” ale pitaliste, unde muncitorii sînt aduși i de oboseală, a cărei componentă l. oncluzia că există oboseală... și obo- avansată este, firește, vătămătoare. la propriu zisă se adaugă fenomene se pe o durată mai mare de timp, e surmenaj. Aceasta decurge din fci cînd repararea prin odihnă și somn și mai cu seamă atunci cînd, pentru urs la așa-zise stimulente ca alcoolul, ul este starea de oboseală care con- care nu se repară prin somn. Omul ori dimineața mai obosit decît era

Că nu e boală — s-a arătat limpede.

Dacă se vorbește, totuși, despre „tratamentul oboselii”, prin aceasta se înțelege înlăturarea stărilor exagerate și prelungite de oboseală, care amenință să se transforme în surmenaj. Acest tratament constă în primul rînd în aplicarea mijloacelor naturale: somn, alimentație echilibrată, anumite vitamine (grupul B și C, în special). Intrebuițarea medicamentelor excitante, de la cafea și pînă la substanțe ca benzedrina, are efectul biciului care mai „scoate” puțină energie, dar duce la epuizarea totală a organismului. În ultimul timp, s-a descoperit că anumite săruri ale acidului aspartic ar avea o acțiune de întîrziere a apariției oboselii, de prelungire a efortului fără riscul unor efecte ulterioare neplăcute.

De fapt, cel mai bun tratament al oboselii este totuși somnul. Dar, din nefericire, nici somnul nu este întotdeauna la dispoziția noastră. Se știe că o oboseală foarte accentuată duce la insomnii — de altfel, acesta este chiar unul din semnele surmenajului. Problemele somnului merită însă o tratare separată, așa încît să nu întîrziem acum asupra lor.

În definitiv, trebuie reținut că oboseala este o stare normală a oricărui organism după o perioadă de muncă.

Este ea însă necesară? Din cel puțin două puncte de vedere, se poate răspunde: da. Oboseala reprezintă de fapt semnalul că trebuie să ne odihnim! Odihna nu înseamnă — fie zis în paranteză — nemîșcare, ci schimbarea genului de activitate. Dacă semnalul nu ar apare și ne-am continua munca, ar putea să se ivească fenomenele neplăcute ale epuizării totale sau chiar ale surmenajului.

Dar oboseala mai are încă un rost foarte important. Pentru a da un exemplu concret, ne vom referi la cercetări efectuate în Uniunea Sovietică cu ocazia antrenamentului... unor cai de cursă. S-a văzut că cele mai bune rezultate se obțineau numai atunci cînd exercițiile la care erau supuse animalele duceau la dobîndirea unei anumite stări de oboseală. După o pauză scurtă, exercițiile erau reluate. Pauze mari, de 2—3 zile, făceau ca antrenamentul să sufere.

Acest lucru este valabil și la om — firește, ținînd seama de proporții și de caracteristicile și dezvoltarea sistemului său nervos. Starea de antrenament reprezintă o anumită stare a organismului, caracterizată printr-o creștere a capacității de muncă. Omul antrenat și-a perfecționat mișcărilor, obosește mult mai puțin, este capabil de eforturi susținute. Musculatura sa se dezvoltă, puterea de muncă a inimii crește, ca și capacitatea sa respiratorie. Dar, pentru a ajunge la cea mai bună stare de antrenament, studiile efectuate în U.R.S.S. și în alte țări arată că sînt necesare anumite condiții. Mai întîi, exercițiile trebuie făcute pe o perioadă mai lungă de timp, la intervale nu prea îndepărtate. În al doilea rînd, ele se vor executa pînă cînd apare o anumită stare de oboseală. După aceea se face o pauză, pînă la revenirea capacității de muncă, cînd exercițiile se reiau. Firește, antrenamentul — mai cu seamă cel sportiv — se adaptează la posibilitățile fiecărui individ în parte.

Îată deci că în aceste cazuri este necesar să obosim!

Bine, veți spune, dar aici e vorba despre un caz particular, despre sportivi.

Cazul nu e particular decît prin alegerea exemplului. În orice activitate, starea de antrenament reprezintă un ajutor imens pentru efectuarea muncii în condiții mai bune, cu eforturi mai mici. Un gaterist, un scriitor, un miner, un școlar, dau randamente mult mai bune dacă au căpătat o stare de antrenament, iar la sfîrșitul muncii oboseala lor este cu mult mai scăzută.

Oboseala a dus așadar la micșorarea oboselii. Acesta este aparentul paradox despre care vorbeam la începutul articolului de față. Oboseala necesară — împotriva oboselii inutile.

Dr. Leonid Petrescu

Cercetător principal, Institutul de igienă și protecția muncii

Ne întoarcem la întrebarea din frun- o boală sau o necesitate?

Pe scenele moscovite, în noua stagiune

O dată cu primele zile ale lunii septembrie teatrele muzicale și de dramă sovietice și-au redeschis porțile milioanei de spectatori, pe care îi întâmpină cu un interesant program de premiere.

Teatrul Mare și-a inaugurat cea de a 188-a stagiune cu opera „Ivan Susanin” de Glinka. După cum sublinia într-un recent interviu M. Cjulaki, directorul și conducătorul artistic al Bolșoiului, colectivul teatrului are în pregătire o seamă de premiere cu tematică contemporană. Printre acestea, se numără și opera „Octombrie”, o dramă populară revoluționară de Vano Muradeli. Necesitând o montare amplă, cu multe scene de masă, acest spectacol va fi prezentat pe scena teatrului din Kremlin. Pe aceeași scenă va fi jucat și baletul „Pomul eroic” de N. Karetnikov,

consecrat muncii eroice a oamenilor sovietici. În ceea ce privește repertoriul universal, artiștii Teatrului Mare au ales pentru această stagiune „Don Carlos” de Verdi și „Don Juan” de Mozart. Spectatorii vor putea vedea de asemenea în premieră două spectacole de balet — „Frumoasa adormită” de Ceikovski și „Leili și Medjnan” de S. Balasarian.

Și artiștii Teatrului academic de artă — MHAT — rezervă publicului o seamă de surprize plăcute. Cea dintâi premieră a noii stagiuni va prilejui revizuirea cu eroii uneia dintre cele mai apreciate creații ale dramaturgiei sovietice — „Platon Krecet” de A. Korneiciuk (într-o nouă redactare literară și scenică). Într-o montare nouă va fi reluată în curând piesa lui Vsevolod Ivanov „Trenul blindat 14 — 69”. Regizorii

I. Raevski și N. Kovșov și-au propus să sublinieze în spectacolul organizatoric al partidului în conducerea luptei partizanilor din Extremul Orient.

În pânurile foarte apropiate ale MHAT-ului figurează de asemenea adaptarea pentru scenă a romanului „În întâmpinarea luptunii” de D. Granin, ca și a nuvelei lui A. Ceikovski „Lumina stelei îndepărtate”. Romancierul luri Trilonov scrie pentru MHAT o piesă inspirată de romanul său „Canalul”, iar Ilia Zverev, o dramă pe motivele povestirilor lui despre Sasa Sinev. Din dramaturgia gorkiană teatrul a ales piesa „Egor Buliciov și alții”. Spectacolul este regizat de Boris Livanov (care va interpreta și rolul titlului) și I. Tarhanov. „Egor Buliciov” va întruni cele mai bune lorje actoricești ale vechii

și tinerei generații, printre care Alla Tarasova, A. Zueva, M. Prudkin, A. Gheorghievskaja, N. Guiliaeva. Cu mult interes este așteptată și reluarea „Revizorului” de Gogol (regizor, M. Kedrov) anunțată pentru a doua parte a stagiunii.

Tot pentru a doua perioadă a stagiunii sînt programate majoritatea premierelor unui alt teatru moscovit — „Mali”. Este vorba mai întâi despre „Tragedia optimistă” de Vsevolod Vișnevski, comedia lui A. Korneiciuk „În stepelile Ucrainei”, noile piese ale lui K. Finn, V. Soloviov, S. Aleșin, precum și o dramă de Flaubert, aparținînd actorului Igor Ilinski, care semnează și regia spectacolului, „Vilegiaturistii” de Gorki, „A douăsprezece nopți” de Shakespeare ș. a.

Are cuvîntul actorul

Mă adresez spectatorilor

Dumneavoastră, dragi spectatori, apreciați cu foarte multă severitate ceea ce vedeți pe scenă în cursul unei reprezentări teatrale. Preferați unele teatre altora. Adevse sinteți îngăduitori, iar uneori, manifestați o bunăvoință excesivă față de cele văzute pe scenă. Dar chiar și această bunăvoință excesivă este preferabilă unor păreri preconcepute.

Diferite categorii de spectatori

Cui ne adresăm noi, actorii? În fiecare seară, spectatorii sînt extrem de diferiți. Iată-l, bunăoară, pe un prieten al teatrului nostru, care nu scapă nici o premieră. Este la curent cu toate amărăciunile și bucuriile noastre. Știe rolurile pe care le interpretează sau are de gînd să le interpreteze fiecare actriță și fiecare actor. Își iubeste într-adevăr teatrul.

În imediata lui apropiere, se află antipodul său — spectatorul sceptic. Acesta vine la teatru încheiat la toți nasturii, atît la propriu cît și la figurat. Nu numai haina, ci și sufletul lui sînt bine încopciate. „Așa, așa, vom vedea îndată cu ce vom fi serviți. Te pomenești că și de data asta voi afla din actul I cum se va termina al treilea...”. Acest spectator a văzut tot, știe tot, nu-l miră nimic, manifestă dinainte un scepticism profund față de tot ce va vedea.

Există și spectatori „scrupuloși” care sînt pe genunchi un volum al lui Gogol sau al lui Cehov și urmăresc ca nu cumva artiștii să se abată de la text. Firește, această abordare mărunță, contabilicească a artei îl sărăcește în primul rînd pe spectatorul respectiv. Ce emoții mai poate avea el?!

Iată însă un spectator pe care-l îndrăgim foarte mult, care vine la teatru ca la o sărbătoare. Sufletul lui este larg deschis, el absoarbe cu nesăț orice cuvînt, orice replică de pe scenă. Ei bine, un astfel de spectator simte profund dacă are de a face sau nu cu un Gogol sau cu un Cehov autentic.

Intotdeauna asistă la reprezentații și spectatori profesioniști. Sînt confrății noștri, actorii. Ei sînt judecătorii noștri cei mai severi și cei mai nepărtinitori.

Regizorul — oglinda actorului

Staturile prietenesti ale unui regizor subtil și cu multă experiență sînt de neprețuit. Regizorul poate sugera foarte multe lucruri importante, chiar și unui actor ce dispune de tehnică și de o experiență îndelungată.

V. E. Meierhold spunea că pentru a birui „bijbiçliile” incrente în crearea unui

rol, actorul trebuie să-și cultive capacitatea de „autooglindire”. Aceasta înseamnă că alături de actor se află în permanență un „alter-ego” al său. El nu-i îngăduie artistului în scena geloziei s-o sugrumă cu adevărat pe Desdemona cînd intruchipează rolul lui Othello. Acest autocontrol nu poate nicidecum slăbi capacitatea emoțională a actorului, vigoarea surescitării lui creatoare. Aflîndu-se sub imperiul inspirației, actorul se vede parcă pe el însuși din afară.

Este interesant că „autooglindirea” e necesară actorului atît timp cît se desfășoară repetițiile, în fața sălii goale. La premieră, însă, sala e plină și dv. spectatorii, deveniți pe nesimțite participanți creatori la spectacol. Sala constituie astfel pentru actor o oglindă perfectă. Reacția plină de sensibilitate a spectatorilor la fiecare replică, la fiecare gest al actorului îi însuflă acestuia simțămîntul de încredere în propriile sale forțe.

Familiarizarea

cu scena

Atunci cînd actorul, după ce a muncit acasă și după ce a repetat cu regizorul „la masă”, joacă pentru prima dată în mijlocul decorurilor noi, el se „familiarizează” cu scena, la fel cum ar proceda cu un apartament în care s-a mutat de curînd. Aș spune însă că pentru actor aceasta înseamnă chiar mai mult decît o locuință nouă. Cunosc artiști care vin la teatru cu mult înaintea spectacolului pentru a umbla pe scenă în costum și grimați, pentru a se plimba printre mobilele gata montate, pentru a se deprinde cu accesoriile și recuzita. Și în fiecare seară acești oameni se deprind — parcă pentru prima oară — cu acea lume nouă în care vor trăi, vor acționa și vor crea.

„Nu cred că greșesc — spunea remarcabilul actor rus M. A. Cehov — afirmînd că în rîndurile actorilor există două re-

prezentări diferite despre scena pe care el își petrec o mare parte din viață. Pentru unii scena este un spațiu gol. Din cînd în cînd ea se umple de actori, mașiniști, decoruri și accesorii. Pentru ei, tot ce apare pe scenă se vede și se aude. Alți actori știu însă că lucrurile nu se prezintă așa. Ei concep altfel scena. Pentru ei acest spațiu restrîns reprezintă o lume întregă, saturată de atmosferă, o atmosferă altă de

Ei au nevoie de această atmosferă de teatru. Ea le însuflă inspirația și forța pentru viitor. În această atmosferă se sînt artiști chiar atunci cînd sala de spectacol e goală și pe scenă domnesc liniștea și întunericul.”

Cînd însă în piesa „Pădurea” eu — Arkașka Sciastlivțev — aruncam în ceainic un peștișor abia smuls de pe undiță, peștele se zbătea atît de „viu” în mina mea, în-

Mimica actriței...

puternică și atrăgătoare, încît nu se pot despărți ușor de ea și își petrec adesea la teatru mai mult timp decît este necesar, înainte și după spectacol. Actorii de ordină își petreceau chiar nopțile în cabinele actoricești goale și întunecate, în culise sau pe scena luminată de lampa de serviciu.

cît nu simțeam de loc nevoia să sîm în mîini un pește adevărat. Publicul încerca iluzia deplină că în mina mea se zbate un pește adevărat. Spun toate acestea pentru a arăta că în materie de teatru nu trebuie să existe canoane prestabilite. Totul depinde de starea de spirit creatoare a actorului, de măiestria lui! Farmecul artei dramatice constă tocmai în faptul că ea dispune de uriașe posibilități, că ea se poate manifesta și cu ajutorul unor recuzite veridice, dar, și pe o scenă aproape goală, pe fundalul acoperit de un postav modest.

Și nu întîmplător, în istoria teatrului realist, au existat perioade în cursul cărora supraaglomerarea scenei cu tot felul de obiecte reale îi împiedica pur și simplu pe actori să-și interpreteze rolurile.

Ulterior această patimă a cedat locul unei renunțări aproape complete la recuzită și, firește, actorul se simțea mai în largul său. Renunțarea la efectele superficiale și la recuzita groasă a avut asupra multora dintre noi o influență favorabilă.

Așadar, iubite spectatori, ne-am plimbat împreună prin teatru la o oră neobișnuită, cînd reflectoarele ce transfigurează în chip magic viața scenei sînt stinse.

A fost o discuție degajată și poate că de aceea nu toate cele spuse aci au fost aranjate cu cine știe ce migală, în rafturi... Dar flerul meu de actor mă face să cred că nu te-ai plictisi, iubite interlocutor, cu care am avut azi prilejul rînditului de a discuta de la om la om și nu prin replicile din rolul pe care urmează să-l interpretez diseară pe scenă.

Igor Ilinski

Artist al poporului al U.R.S.S.

• RECENZIE • RECENZIE • RECENZIE • RECENZIE • RECENZIE •

R. I. GRUBER:

Istoria muzicii universale (3 volume)

Fără îndoială că publicarea celor trei volume ale Istoriei muzicii universale a regretatului muzicolog sovietic R. I. Gruber constituie un eveniment editorial primut cu un viu interes de cititori. Deși lucrarea se oprește la secolul XVII, totuși ea clarifică tocmai acele perioade de început ale culturii muzicale mondiale asupra cărora dispunem de date puține și imprecise. Traducerea acestei monumentale lucrări de muzicologie ne oferă totodată posibilitatea de a aprecia nivelul atins de istoriografia muzicală sovietică.

Lucrarea lui R. I. Gruber sintetizează și interpretează pe baze marxiste tot ceea ce s-a publicat pînă acum. Autorul a întreprins fără îndoială o vastă și multilaterală cercetare, fapt care i-a

permis să aducă pe deasupra și numeroase date istoriografice inedite. În special, remarcabile ne apar contribuțiile privitoare la cultura muzicală a popoarelor din afara Europei, cum ar fi China, Palestina, India, Fenicia, Arabia. Vădită rămîne, de asemenea, încrederea muzicologului sovietic în a scoate la lumină contribuția popoarelor din răsăritul și sudul Europei la dezvoltarea muzicii universale, capitolele despre muzica slavilor impunându-se de la prima lectură.

Ca un fir roșu străbate în toate volumele dorința autorului de a sublinia cultura muzicală populară, caracterul democratic al vieții și activității marilor personalități, lupta dintre arta realistă și cea „reaționară”. Justă ne apare — mai ales pentru o-

rînduirea feudală — interpretarea rolului bisericii în stimularea creației corale, precum și poziția conservatoare a acestei instituții dominante în viața medievală. Sublinierea specificului național al diferitelor țări din epoca Renașterii și a umanismului în Franța, Germania, Anglia și Spania, precum și capitolul „Shakespeare și muzica”, merită o atenție deosebită. Claritatea și limpezimea stilului, conciziunea și precizia ideilor, caracterul sistematic de abordare a temelor, fac din Istoria muzicii universale de R. I. Gruber o carte de căpătîi pentru toți amatorii de muzică și în special pentru elevii și studenții învățămîntului nostru artistic.

Din păcate trebuie să ne exprimăm și unele rezerve față de

Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R. care a lăsat să treacă doi ani între apariția volumului întâi și restul lucrării. De asemenea, faptul că primul volum a apărut în numai 12.000 de exemplare, iar următoarele în 25.000 face ca un număr mare de cititori să dispună de o lucrare incompletă. Inconsecvența se manifestă și în faptul că subsolurile și trimiterile se fac cînd pe aceeași pagină (vol. I), cînd la sfîrșitul cărții (vol. II—III). Se impune apoi, o verificare atentă a datelor specifice nu mai afla de pîc, că frazele minăstirii Rila din Bulgaria datează din sec. VIII (cînd edificiul nici nu fusese ridicat) etc.

Viorel Cosma

ÎNȚILNIRILE VIITORULUI

— FRAGMENTE —

Poem distins cu Premiul Internațional la concursul pentru cele mai bune lucrări de anticipație din țările socialiste.

Strângi mâini de prieteni, cuprinzi umeri largi,
Înceștatele brațe încep să te doară;
E grea despărțirea de cei ce ți-s dragi —
Poate-i vezi pentru ultima oară.

Racheta se-nalță.
Pe trupu-i mlădiu
Reflectoarele-și țes coloratele salbe.
A pierit — dar mai zboară-n văzduhul pustiu
Pescărușii batistelor albe.

Zburau! Zburau!... Piloții, schimbându-se de gardă,
Introduceau în Cosmos programul pământesc.
Au ocolit bolizii, meniți pe cer să ardă,
Și iată că și Luna c-un gest o ocolesc.

Radistul sta de veghe, Pământul tot chemându-l;
Trudit, navigatorul cam moțâia pe hărți
Iar ceilalți, așteptându-și cu-nfrigurare rîndul,
Glumeau pe tema „Marte — închipuit în cărți”.

— Un scriitor, pesemne, scria într-o prefață
Că marțienii toate le au pe dos...

— Povești!
— Parol!... La ceafa, nasul; un ochi, un sfert de față...
— Ei, Sașa, vezi: pe Marie să nu te-nrăgostești!

Îi asculta băiatul, zîmbind, cum se desfăta
Punînd la cale-o nuntă „tip interplanetar”;
E greu să le explice că pe Pământ e-o fată
Frumoasă fără seamăn...

Ah, dacă-ar ști macar

Că și ea îl iubește!... Da, chestiunea-i gravă...
S-a hotărît:

„Ne-ntoarcem și-o-ntreb rilor: or' or'!”
Și, mulțumit se pare de-asemena isprava,
Se-apropie de grupul colegilor de zbor.

Glumesc — dar țesete țesetea greu și-o minte:
„Dearte e Pământul cu tot ce ne e scump.
Ne vom întoarce, sigur...”

Deodată, Sașa simte:
Comenzile devin parca să plumb!

Secunde trec în grana. Riezîndu-se în spații,
Racheta trezidează, pereții se-nalțesc;
Supusa-n pînă unei cumplite-accelerații,
Ea cade spre-un pământ nepământesc.

Sfîșitul!... Oare moartea le cere cruntă vamă?...
Sa nu-ți mai vezi iubita, pe toți cei dragi, nicicînd?...
Spre comandant privește pilotul, fără teamă,
Așteptînd.

Pe uneri, parca munții s-au prăvălit, de piatră
Și buza se mișcă tacut, ca-ntr-un miraj;
Motoarele înfrînte scrișnesc, și gem, și latră...
Pilotul a ghicit un ordin scurt: „Viraj!”

Zăpada de pe Marte, neîntinate paturi,
Racheta o străpunge cu botul ei încins
Și peste-o clipă cade și explodează-alături
Cabina cu pilotul pe dușumea întins.

Pământul nu poate să doarmă.
Zvîcnind sub al nopții obroc,
Grabite semnale de-alarma
Își țes diadema de foc.

Cu ochii lipiți de-oculare
Privesc astronomii spre cer,
Vizînd fericirea cea mare:
Sfîșitul cumplitei tăceri.

Spre Marte, torentul de unde
Porneste în cosmicu-i sprint,
Văind:

— Sînt Pământul! Raspunde!...

Și iată, pe Marte se-aprind

Cuvintele luminogramei:
„Avajie. Sașa e mort.
Căldura — vre-o trei kilograme”.
Se silage cumplitul raport.

„Către toți! Către toți!... Au pornit să-i ajute!...”
Suliți țari de lumină sfîșiau bezna grea.
Revarsata de strazi în șiraguri tacute,
Ortașa multime — aștepta și spera.

Doar o fată, plîngînd, nu credea în minunea
Revederii cu cel prea tîrziu îndrăgit.
Pentru ea, doar un gînd străbatuse genunea,
Doar o veste: „Photu-a pierit”.

O iubise, știa, și vedea cum roșește,
Cum se uita la ea în tăcere, sfios.
Pe atunci... Pe atunci — magulita, firește —
Nu-l lua-n serios.

Dar acum a-nșeles că în inimă-l poartă.
L-a pierdut!... A căzut flșturatecul zid
Și îl vede: lipsi de mîndrie deșartă,
Îndrazneț în văzduh, pe Pământ prea timid.

En zadar înă — acum să-l mai cheme, să-l scape
De eterna tăcere, de cumplitul îngheț.
O, voi lacrimi de foc, mai țineți de sub pleoape
Și-a acest cv mare!

Ger, tăcere-adîncă, întuneric, Marie.
Stranii constelații ard pe-un cer ciudat.

În zapezi albastre — șoim rănit de moarte —
Și-a-ngropat racheta trupul sfărîmat.

Un vârtej își plimbă înghețata șoapă
Peste mări de piatră, în rafale iuți.
În cabina strîmtă, oamenii așteaptă
Ghemuiți, tacuți.

Vocea răgușită o-nginau pereții:
„Cînd o fi sorocul
Sa te văd, nu știu”
Vocea prinde aripi — freamătă băleții:
„Se rotește — într-una
Globul albastru...”

Da, la timp solistul și-a adus aminte
Boarea de pe munte, albele cărări.
Vechiul cîntec știe inima s-alinte,
Alungînd tristețea, sa ne cheme-n zări.

Cîntecul acesta-i despre noi, pesemne:
„Cei ce-nfrunță veseli
Aprige nevoi”.
Vocea răgușită știe să ne-ndemne:
„Cei ce niciodată
Nu dau înapoi”.

Hei, Pământ! Asculta-ți fiii: nu se lasă!...
Înceștați cu soarta într-o luptă grea,
Cîntă despre tine, despre cei de-acasă,
Despre clipa sfîntă cînd te-or revedea.

...Motoarele urlă, pereții se clatină,
Pilotul strunește racheta deplin.
Se-ncing filamente de osmiu și platină —
Lumini, pretutindeni lumini.

Pământul înseamna cîmpii, munți de cremene...
Și-abia se zărește departe, lucind,
Margea în șiragul planetelor gemene,
Scînteie de-azur și de-argint.

Iar firul de cîntec aripa și-o flutură,
Sfidînd ale sorții prea aspre-ntocmiri.
L-aude radistul în caști și se scutură,
Crezînd că sînt doar naluciri.

Dar și comandantul aude-acum cîntecul —
Deodată se rup în adînc vechi peceți;
Memoria lui recunoaște descîntecul
Trecutei, demult, tinereți.

Și strigă bătrînul, cu voce sălbatică:
— Ei cîntă! Sînt vii! Înainte, pilot!...
Ca steaua pe mare clipind singuratică,
Un cîntec ne-ndrumă spre port!...

Ascultă cei tineri — și geana li-i umedă —
Un viers de demult, tremurat și plapînd,
În timp ce racheta prin spații se-ncumeta
Spre cei ce așteaptă cîntînd.

Cuvintele izbînzii își deapana fuiorul:
„Lucrarile sînt gata. Curînd ne luam zborul!...”

„Am decolat, prieteni!” (Cuvintele dezmiardă)
„Sosim pe la amiază...” (Cuvintele vrăjesc)
Zburau!... Din nou piloții, schimbîndu-se de gardă,
Introduceau în Cosmos programul pământesc.

Iar pe Pământ, mulțimea se revarsă-n torenta
Spre cosmodrom, cu steaguri, și cîntece, și flori;
Trimișii omenirii din nouă continente
Veneau s-aducă slava umanei sărbători.

Șiraguri albe, negre și galbene șiraguri
Se contopeau în fluviul acesta nesfîrșit,
Și freamătă văzduhul de roșiile steaguri,
Și sute de eșarfe pluteau în zbor mocnit.

O ușă se deschide. În pragul ei, ciorchine,
Privind vrăjiți oceanul de trandafiri și crini,
Apar cosmonauții...

„Pământ, mă-ntorc la tine!
Și ție, cea mai dragă de pe Pământ, mă-nchină!...”

Întîlnirile viitorului...
Înfrațite vor fi zeci și sute de grațuri,
Pretutindeni prieteni și gingașe flori
Întîlnirile viitorului —
Întîlniri pe străvechile plaiuri
Potopite de noi frumuseți și comori.

Întîlnirile viitorului:
Aprig marș străbătînd necuprinsele spații,
Drumuri noi, plete-n vînt.
Întîlnirile viitorului —
Viitorul la care-au visat generații,
Pentru care-mpreună cu voi mă frămînt.

Întîlnirile viitorului...
Amintire și slavă de-a pururi
Celor mulți ce-au căzut împlinind acest vis!
Întîlnirile viitorului
Ale căruj sublime contururi
Se înalță de-acum pe-orizontul deschis.

Anii tineri se duc... Nu-s de noi tînguirile!
La al vremii asalt rezistăm — și rezist!
Generație-a mea, să pornim spre-ntîlnirile
Viitorului nostru — comunist!

Telesuferință

Un bărbat între două vârste, cu o expresie încruntată, citea cu un glas monoton, fără a-și dezlipi ochii de pe hirtia pe care o avea în față. La sfârșit, scâpă un oftat de ușurare și dispăru îndată ca o nălucă.

— Am transmis emisiunea: „Întrebați-ne — răspundem” — anunță crainicul. A vorbit profesorul...

Apoi își făcuseră avariția trei bărbați și două femei care, cu chipurile încordate, țepeni, s-au așezat în fotoliile din jurul mesei ovale încremenind acolo ca într-un atelier fotografic provincial.

— Incepem emisiunea: „Să discutăm!” — anunță din nou crainicul. Participă...

Și-i prezentă pe cei cinci care, în clipa în care își auzeau numele, zâmbeau stîngheriți.

Konstantin Petrovici simți că i se strînge inima de milă.

— Rău se mai chinuie, săracii! — îi cîină el către nevestă. Oare i-or fi obligînd să vorbească?

Primul din dreapta spuse cîteva fraze. Vecinul căruia i se adresa îl aprobă supus. Una din femei bolborosi ceca și, fără a-și ascunde satisfacția de a-și fi terminat cu bine misiunea încredințată, se lăsă comod în fotoliu. Acum începea să semene cu ea însăși și urmări discuția cu un interes real, omenesc. Ceilalți nu arătau nici ei virtuți de orator, pînă la niste actori care nu și-au învățat rolurile.

— Nu! — izbucni Konstantin Petrovici. Asta nu-s emisiuni! De ce nu invită oameni cu adevărat interesați?

Dar telefonul îi curmă reflecțiile.

— Konstantin Petrovici? — se interesă receptorul. Aici studioul de televiziune. Vă invităm să luați parte la emisiunea noastră „Oameni umblați”. Să ne vorbiți despre ultima dr. expediție.

Peste cîteva zile Konstantin Petrovici și ceilalți participanți erau în studioul de televiziune, pentru repetiție.

— Aici, aici! — comandă regizorul, un om scund, îndesat și foarte preocupat. Nu, mai bine aici. Țineți genunchii lipiți. Sau nu, mai bine picior peste picior. Nu dați capul pe spate. Puneți mîinile pe genunchi. Așa. Lipiți-vă de umărul vecinului. Bine. Nu uitați: cînd se aprinde becul roșu să vă uitați la el și să zîmbiți.

Pînă acum Konstantin Petrovici zîmbea numai cînd simțea nevoia. Acum nu-i venea. De aceea la invitațiile insistente ale regizorului își desfăcu mecanic buzele ca o marionetă cînd o trași de soară.

— Mai mult! — pretinse regizorul.

Konstantin Petrovici își arătă dinții ca la dentist.

— Intotdeauna zîmbiți așa? — se miră regizorul. Zîmbetul trebuie să fie cît mai firesc. Antrenați-vă un pic.

Politicos din fire, Konstantin Petrovici își puse puțin în mișcare musculatura feței. Dar naturalețea se încapșînă să nu vină.

— Incepem repetiția! — anunță regizorul. Atenție!

În viața lui, Konstantin Petrovici avusese multe prilejuri să vorbească despre expedițiile la care participase. Avea un fel de a vorbi care-i dădea mult farmec — sobru, cu o umbră de ironie, cu un zîmbet interiorizat și moale. Nu degeaba toți îl socoteau povestitor înăscut.

Și de data aceasta se pregătea să vorbească tot așa.

— Mai multă vigoare! — îl intrerupse regizorul după prima frază. Prea moale! Și fața nu trebuie să rămînă imobilă. Aici trebuie să vă arătați uimit. Așa, cu ochii. Încercați. Nu, nu așa. Repetați!

Dar ca actor Konstantin Petrovici se dovedi un ceritabil antitalent.

Regizorul intră iar în chinurile morții.

— Bine, spuse el descurajat. Pentru azi ajunge. Emisiunea va avea loc vîineri, la 7 seara. Deci dumneavoastră veniți la ora 3.

— De ce așa devreme? — se miră Konstantin Petrovici.

— O să fie „tract” — răspunse regizorul enigmatic.

Două zile, chinuit de conștiința lipsei lui de talent, Konstantin Petrovici nu se gîndi decît la adevăratul „tract” pe care și-l imagina ca pe un fel de operație grea.

Dar „tractul” se dovedi a fi repetiția generală.

Așezat pe o canapea, Konstantin Petrovici se apucă să-și repete rolul, simțindu-se ca un școlar, care intră la teză fără să fi învățat lecția.

Cînd se apropie începutul emisiunii își pierduse iremediabil și definitiv încrederea în propriile-i forțe. Împreună cu ceilalți se așeză ascultător, în poziția stabilită, la mîsuța ovală.

— Liniște! — se auzi un glas speriat.

Crainicul anunță emisiunea.

Descumpănit de sumedenia de pretenții, amețit de atîta așteptare, Konstantin Petrovici constată cu groază că nu-și poate aminti textul și indicațiile regizorului. Cînd îi veni rîndul, lac de sudoare, îngîmă cuvintele care îi veneau în minte, alternîndu-le cu „ăăă”-uri interminabile...

— Foarte interesant, vă mulțumim! — îi spuse crainicul. Iar acum îl rugăm pe Ivan Ivanovici...

Dar toate în lumea asta au un sfîrșit. Pînă și emisiunea...

— Aveai un aer foarte chinuit — i-au spus după aceea prietenii lui Konstantin Petrovici. Erai bolnav? De ce n-ai refuzat dacă nu te simțea bine?

În aceeași seară regizorul se plîngea soției:

— Te zbați cu oamenii ăștia umblați și nu poți face nimic. Sint forțați, artificiali! Te descurajează cu totul!

V. Săparin

Odihnă și tratament

în frumoasele noastre stațiuni balneare prin

O.N.T. „CARPAȚI”

Agentiile și filialele O.N.T. „Carpați” din toată țara au pus în vânzare locuri la odihnă și tratament balnear în următoarele stațiuni:

- pentru odihnă, pe serii de 12, 9, 6 și 3 zile, la Sinaia Predeal, Bușteni, Borsec, Tușnad și Sovata.
- pentru tratament balnear:
 - boli reumatismale, serii de 18 zile Bazna, Călimănești, Eforie Nord, Govora, Herculane, Ocna Sibiu, Pucioasa, Sovata, Victoria 1 Mai, Victoria 9 Mai.
 - boli digestive, serii de 18 zile la Borsec, Călimănești, Căciulata, Olănești, Slănic Moldova, Sîngeorz-băi.
 - boli urologice, serii de 18 zile la Căciulata, Olănești.
 - boli ginecologice, serii de 20 zile la Bazna, Ocna Sibiu, Sovata.
 - boli cardio-vasculare, serii de 20 zile la Borsec, Buziaș, Vatra Dornei.
 - boli căi respiratorii, serii de 20 zile, la Govora, Slănic Moldova.
 - boli nevroză-astenică, serii de 20 zile, la Sinaia, Tușnad.
 - boli endocrinologice, serii de 20 zile la Borsec.

Începînd de la 1 oct. se aplică tarife mai reduse cu circa 20—25 la sută la odihnă și 10—15 la sută la tratament față de tarifele de vară.

Tarifele sînt diferențiate pe categorii în funcție de salariul tarifar, pensie etc., între 15 și 23 lei pe zi la odihnă și 20—31 lei pe zi la tratament pentru cazare, masă și tratament.

Pentru copii între 7—14 ani se aplică 50 la sută reducere la tarifele de cazare iar pentru copii sub 7 ani cazarea gratuită și 50 la sută reducere din tarifele de masă.

Posesorii de bilete O.N.T. „Carpați” beneficiază de reducerea cu 50 la sută a tarifelor de transport cu trenurile personale clasa a II-a și cu autobuzele.

Pentru obținerea билетelor de concediu salariații trebuie să prezinte la agentii și filialele O.N.T. „Carpați” adeverința de salariu, iar pensionarii taloanele de pensie din ultima lună. Pentru tratament balnear se prezintă și fișa medicală de tratament balnear.

Prin agentii și filiale se pot rezerva locuri pentru diverse acțiuni organizate de întreprinderi și instituții: cursuri profesionale, cantonamente și tabere.

De la data de 1 octombrie încep înscrierile pentru vacanța de iarnă a elevilor, organizată de școli.

IMPORTANT!

100.000 LEI

PRONOEXPRES

Amănunte la agențiile „Loto-Pronosport”

APARATELE de RADIO

VĂ OFERĂ AUDIȚII PERFECTE

MAȘINA DE CUSUT ILEANA PRACTICĂ RAPIDĂ ECONOMICĂ

Ileana

CIL COMPLEXUL PENTRU INDUSTRIALIZAREA LEMNULUI CIL BRAILA

PRODUCE:

PLACI AGLOMERATE CU RĂȘINI DE UREOFORMALDEHIDĂ DIN AȘCHII DE LEMN TRIPLU STRATIFICATE

ECONOMICE, STABILE, GROSIMI UNIFORME, RANDAMENT SPORIT LA GROIRE, PERFECT PLANE, FORMATE PRACTICE, SE POT FURNIRUI etc.

Domenii de utilizare:

MOBILIER, PLAFOANE, PEREȚI DESPĂRTITORI, AMENAJĂRI INTERIOARE, VAGOANE TRAMVAIE, LĂMBRIURI, CONSTRUCȚII NAVALE etc.

Greutate specifică 60 kg/mc. Grosimi: 8, 12, 16, 19, 22, 25 mm
Formate: 1.830/3.660, 1.830/1.830 mm, 2.440/1.830, 1.220/1.830 mm

Brazilia

așteaptă schimbări

„Reformele și eliberarea economică a patriei depind de tine, brazilianule! Contribuie la crearea unui Comitet pentru mobilizarea poporului în orașul și în regiunea ta, pe strada și în fabrica în care lucrezi! Brazilia are nevoie de reforme! Ești necesar Braziliei pentru că lupta se intensifică!” Acest manifest poate fi văzut acum în mâinile feroviarilor din Rio și ale muncitorilor de pe șantierele din capitala țării. El este citit de docherii din Santos și de minerii din Minas-Jerai.

Dar, acolo unde-și difuzează apelurile conducerea Frontului pentru mobilizarea poporului, din care fac parte reprezentanți ai sindicatelor, studenților, armatei și deputaților și care-și propune înfăptuirea unor reforme radicale în țară, pot fi văzute și alte manifeste, care sună cam așa: „Băgați de seamă! Agenții Moscovei și ai Havanei au de gând să pună mîna pe Brazilia. Reformele sînt numai un paravan...”

Asemenea manifeste sînt tipărite în tiraje de milioane de exemplare de forțele reacționare care se ridică împotriva celor mai necesare reforme pentru Brazilia: reforma agrară (improprietărea celor ce lucrează pămîntul), bancară (naționalizarea băncilor), fiscală (tracerea poverii impozitelor pe umerii celor avuți), și electorală (acordarea dreptului de vot soldaților și milioanele de analfabeți). Aceste forțe constituie ceea ce se numește aici „anti-Brazilia”.

În ziare apar din cînd în cînd titluri scrise cu litere de o șchioapă: „Complot”, „Lovitură de stat”, „Înlăturarea președintelui de la putere”. De la 1 august a început a doua jumătate a perioadei de guvernare a președintelui și, conform constituției țării, din acel moment, simpla majoritate a membrilor Camerei deputaților are posibilitatea să-l înlăture de la putere și să aleagă din sinul ei un nou președinte al Braziliei.

În vara aceasta s-au intensificat brusc manifestările antiguvernamentale fătîșe. Forțele reacționare luptă acum împotriva lui Goulart. Ca și în 1954 și 1961, liderul acestor forțe este Carlos Lacerda, guvernatorul statului Guanabara. Disponind de rezerve inepuizabile de dolari, el cheltuiește milioane pentru discursurile transmise prin radio și televiziune și articolele din gazete al căror sens e următorul: Goulart s-a vîndut comunistilor, deci jos Goulart!

Dar agitația din lagărul reacțiunii și obscurantismului a chemat la o viață activă și forțele opuse: în țară se crează și se întărește un front larg al apărătorilor progresului și libertăților democratice. Baza acestei mișcări o constituie Conducerea generală a oamenilor muncii, organizație de masă care unește principalele sindicate din țară. Împreună cu Uniunea națională a studenților, cu Frontul parlamentar naționalist — din care fac parte peste 100 de membri din Congresul național

(parlamentul brazilian — n. r.) — și cu reprezentanți ai păturii progresiste a forțelor armate braziliene, Conducerea generală a oamenilor muncii alcătuiește Frontul de multe milioane al mobilizării populare. În toate regiunile Braziliei există comitete locale ale acestui front. Frontul desfășoară o activitate intensă, lămurind însemnătatea unor reforme radicale, organizînd mitinguri și editînd broșuri și manifeste.

Lupta înverșunată care se desfășoară în Brazilia este agravată de greutățile economice prin care trece țara. Inflația crește vertiginos,

adică totalul pe aproape cinci ani al exportului brazilian.

Ridicarea conștiinței politice și de clasă și gradul de organizare a maselor de oameni ai muncii ca și tarele evidente ale structurii economice a țării îi determină pe brazilieni să înceapă a înțelege din ce în ce mai mult necesitatea vitală a unor reforme radicale. Înțeleg acest lucru și conducătorii țării, în special președintele. Presa străină și braziliană se întreabă tot mai des: „Cum se explică că Coulart, el însuși mare latifundiar, se pronunță pentru reforme, și în primul rînd pentru

blemei țărănești în Brazilia poate duce la explozie. Conform ultimului recensămint din 1960, la sate locuiesc 40 de milioane de oameni. Care este nivelul lor de trai? Din păcate, cel mai scăzut din lume. Foamea cronică, nedreptățile sociale, bolile, analfabetismul, superstițiile și mortalitatea ridicată — iată condițiile de viață ale țărănilor brazilieni. În nord-estul țării, durata medie a vieții este de numai 27 de ani. În Brazilia, la fiecare 42 de secunde moare un copil, în fiecare oră — 85, în fiecare zi — 2040. Din cei 40 de milioane de țărani numai 4 la sută sînt proprietari de pămînt”.

Reformă sau explozie! Așa se pune astăzi problema situației din agricultura Braziliei. În timp ce în Congresul național au loc dezbateri interminabile despre un proiect de lege guvernamental al reformei agrare, țărăni încep să ia inițiativa. Ei ocupă cu forța moșii, crează cooperative și le apără cu riscul vieții. Anul trecut au fost cazuri izolate de acest fel, dar anul acesta se numără cu zecile. Ce va întîmpla mai departe? La acest lucru trebuie să se gîndească tot mai mult afit partizanii cît și adversarii din Congres ai reformei agrare.

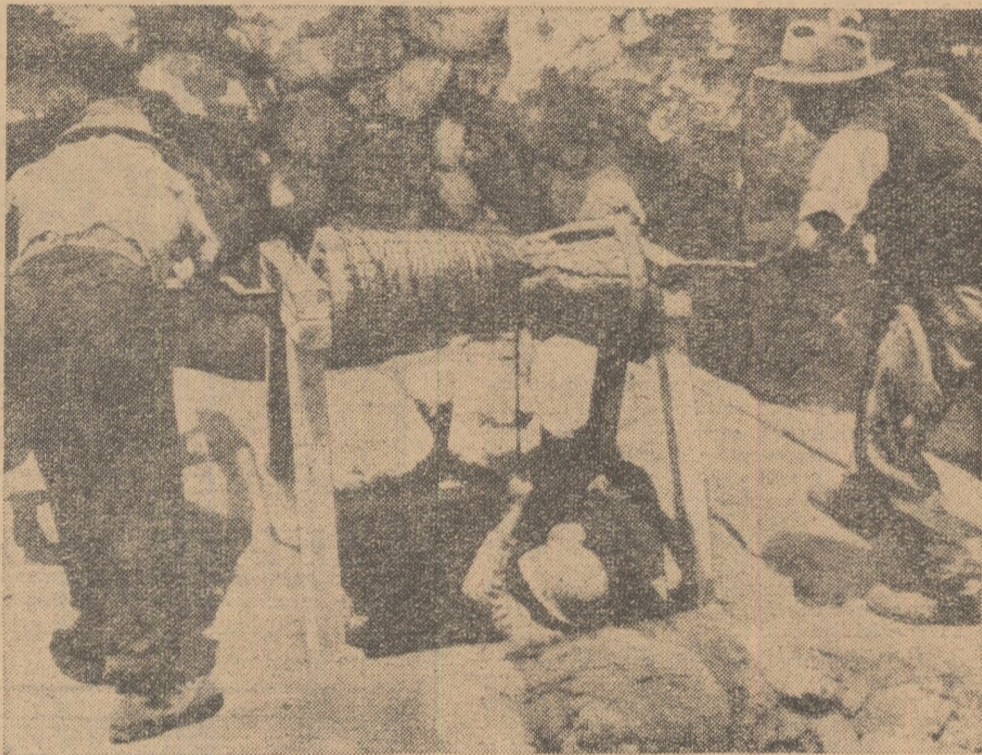
Principala luptă în parlament s-a desfășurat în jurul unui punct din proiectul de lege guvernamental care prevede modificarea paragrafului 16 din articolul 141 al constituției și fixează exproprierea pămînturilor fără o prealabilă compensație bănească. Pentru răscumpărarea pămîntului ar fi necesară o sumă astronomică, care depășește de cîteva ori numărul de cruceiros aflați în circulație. Brazilia nu dispune de acești bani. De aceea guvernul propune înfăptuirea exproprierii prin acordarea de către stat a unor creanțe plătibile în timp.

Împotriva acestei propuneri s-au ridicat legistatorii care reprezintă în Congres pe latifundiar și capitalul monopolist american. Modificarea articolului 141 din constituție ar lovi în buzunarul celor dintîi și ar amenința cu exproprierea și naționalizarea companiilor celor din urmă.

Să luăm, de pildă, compania americană electrică „Bond and Share”. Cînd guvernul Braziliei a vrut să naționalizeze această companie, proprietarii ei, prevalîndu-se de constituția braziliană, au cerut răscumpărarea anticipată în valoare de 116 miliarde de cruceiros. Ca să ne putem imagina ce înseamnă această sumă menționăm că, potrivit datelor unei broșuri editate de Frontul pentru mobilizarea poporului, din acești bani s-ar putea construi locuințe confortabile pentru 800.000 de locuitori ai cocioabelor din Rio de Janeiro.

Lupta se intensifică continuu. Poporul Braziliei cere lichidarea înapoierii seculare. Poporul cere reforme radicale.

F. Poleakovski

Peisaj obișnuit în America Latină: o mină datînd de 300 de ani

Datoria externă a Braziliei a atins 2,5 miliarde de dolari, din care cea mai mare parte trebuie plătită anul acesta. Potrivit unor date statistice oficiale, numai în primele șase luni ale anului 1963 costul vieții a crescut cu 40 la sută. Sporul producției naționale globale a scăzut de la 10 la sută la 3,5 la sută. Anual populația țării crește cu 2,5 milioane de oameni, iar ritmul de sporire a producției agricole e scăzut: 1,3 la sută. În fiecare an, 2,5 milioane de oameni nu găsesc de lucru și în felul acesta crește armata șomerilor. În depozite s-au strîns sute de mii de saci de cafea —

reforma agrară? Poate că se lasă dus de nas de comunisti?”

Cel mai bun răspuns îl poate constitui însă chiar o declarație a lui Goulart: „În Brazilia reformele vor fi înfăptuite oricum. Fie că le vom înfăptui noi, fie că vor fi realizate fără noi sau împotriva noastră”.

Reformele ocupă primul loc pe ordinea de zi a Braziliei. Cea mai urgentă este reforma agrară. Iată ce se spune, de pildă, într-un raport al unei comisii parlamentare: „Din tot ceea ce am văzut și notat reiese extrem de limpede că orice amîinare în rezolvarea pro-

**PERLE,
OPIU
ȘI
PETROL...**

**UN FITIL
LINGĂ
UN BUTOI
CU PULBERE**

Cît îi anul, soarele tropical arde nemilos. Simți prin talpă do-goaarea nisipului încins, iar portiera mașinii îți frige degetele. De cîteva ori pe zi, cisterne uriașe din depozitele de petrol toarnă pe străzi, cu ajutorul unor furtunuri, cantități imense de apă din golf. Atmosfera este înăbușitoare. Petroliere goale stau ancorate la cheiuri: marinarii moleșiți de căldură s-au împrăștiat care-necotro în căutarea unei fișii de umbră binecuvîntată. Încercarea vaselor începe abia seara, cînd se face răcoare...

Toate acestea se întîmplă în Bahrein — o mină de insulițe stîncoase, împrăștiate la întîmplare în Golful Persic, lingă coasta Arabiei Saudite. Șase sute de kilometri pătrați de pustiu nisipos, înconjurat de recife de corali și de talazurile înspumate ale golfului.

Bahreinul a fost vestit din vremuri străvechi în țările Orientului Apropiat și Mijlociu prin stoffele lui fine „abbas”, țesute din lînă de oaie. În momentul de față el își datorește însă celebritatea faptului că pe teritoriul lui se află una din cele mai mari rafinării de petrol din lume și cea mai mare bază militară engleză din Orientul Apropiat, ca și contrabandei cu opiu care se practică aici pe scară largă. Contrabandiștii angroșiști, care s-au statornicit în Bahrein, nu sînt niște bieți beduini rupți și flămînzi, ci indivizi impunători, europenizați, poligleși și descurcăriși. Ei fac parte din carteluri internaționale. Din cînd în cînd, cite unul din aceste carteluri devine obiectul unor anchete judiciare. Recent, de pildă, poliția secretă a urmărit o bandă de contrabandiști de la fîrnul Golfului Persic pînă în Marea Britanică. În bagajul lor s-au găsit cîteva tone de opiu.

Pînă în 1932, Bahreinul era foarte puțin cunoscut în lumea „civilizată”. Dar după descoperirea zăcămintelor de petrol din aceste insule, aproape toate zierele și revistele din lume au început să scrie despre Bahrein. I se prevestea un viitor luminos. Pronosticurile s-au realizat, însă, numai în parte: rezervele de petrol din insulă se s-au dovedit foarte modeste. În următorii zece-cincisprezece ani ele se vor epuiza. În Bahrein extracția de petrol scade continuu. În 1949, de pildă, au fost extrase peste trei milioane și jumătate de tone pentru ca în ultimii ani extracția să scadă la două milioane și un sfert. „Bahrein Petroleum”, filială a monopolului american „Standard Oil”, se situează pe unul din ultimele locuri în clasamentul „rechinilor petrolului”.

Beneficii mari aduce în prezent rafinăria de petrol care este legată de Arabia Saudită printr-o conductă mare, trasă pe fundul Golfului Persic. Anual, prin această conductă sînt pompat peste zece milioane de tone de petrol din Arabia Saudită. Spre cheiu-

rile portului Manama se îndreaptă continuu petroliere uriașe din zeci de țări.

O altă sursă de venituri o constituie pescuitul perlelor care se găsește din abundență pe fundul nisipos al golfului. Perlele din Bahrein sînt foarte căutate. Apele Golfului Persic sînt brăzdate continuu de sute de șalupe cu motor, pline cu pescuitori de perle.

Autoritatea șeicului din Bahrein, provenind din seminția el-Halif, care, la rîndul ei, aparține tribului „aristocratic” arab anez, este mai mult formală. În realitate, Bahreinul este condus de un rezident politic englez.

O dată cu descoperirea petrolului în Bahrein, șeicul a devenit unul din oamenii cei mai bogați din lume. Cîndva, el purta haine de pînă decolorate de soare și sandale de toval. Astăzi a ajuns milionar, cu capitaluri depuse la bănci engleze și elvețiene. Șeicul și numeroasa lui suită se plimbă prin insulă în limuzine americane. În bazinele palatului lui înoată splendorozii pești exotici. Șeicul stă pe un tron aurit, într-un palat cu climat artificial. Un lucru firesc, de altfel, dat fiind că o treime din cele trei milioane de lire sterline realizate anual de Bahrein din vînzarea petrolului o încasează șeicul.

Dar cei o sută cincizeci de mii de locuitori ai Bahreinului se pronunță împotriva despotismului medieval al șeicului și al ocupanților englezi. În momentul de față Bahreinul seamănă cu un butoi de pulbere de care se apropie implacabil flacăra unui fitil aprins. Isa ben Suleiman el-Halif, actualul cîrmuitor al insulelor, s-a urcat pe tron în 1961. El a primit ca moștenire nu numai tronul, ci și ura supușilor lui. Palatul lui somptuos este păzit zi și noapte de „ascari” (jandarmi) de elită, gata în orice clipă să pună în funcțiune mitraliere belgiene cu trager rapidă.

Poliția din Bahrein are multă hîtaie de cap. În fiecare dimineață trebuie să steargă de pe zidurile clădirilor din Manama și Muharrak lozinci ca: „Jos șeicul, slugă a englezilor!”, „Englezi, cărați-vă acasă!” Polițiștii confiscă manifeste, caută cît e ziua de mare arme și încearcă zadarnic să descopere „organizații secrete”.

Dorința de a dobîndi independența și ura față de monarhie sînt atît de puternice în Bahrein încît despre acest lucru discută deschis chiar și funcționari superiori guvernamentali. Iată ce a declarat recent unul din ei corespondentului săptămînalului englez „New Statesman”: „Așteptăm numai să izbucnească revoluția în Arabia Saudită, ca să i ne alăturăm și noi”.

B. Zabiroy